

INFORMASJONSBLAD FOR ELDRE I STAVANGER

Mortepumpen

NR. 1/2025

49. ÅRGANG

Informasjonsblad for eldre i Stavanger

Utgitt av:
Stavanger kommune • Helse og velferd

Redaktør:
Stein Hugo Kjelby
sthugokj@online.no

Redaksjonskomité:
Geir Johansen
geir.johansen@stavanger.kommune.no

Bente Hildeng Næss
bentehildengnaess@gmail.com

Anne-Grethe Thesen Godal
aggodal@gmail.com

Hjørdis Smedvig • hs@smedvig.no

Stein Hugo Kjelby • sthugokj@online.no

Redaksjonens adresse:
«Mortepumpen»
Olav Kyrresgt. 23
Innbyggerservice
Postboks 8001, 4068 Stavanger
Rico Enge Renter
rico.enge.renter@stavanger.kommune.no
Tlf. 51 50 72 68
Post til Mortepumpen:
felles.mortepumpen@stavanger.kommune.no

Bladet kommer ut 4 ganger pr. år og sendes fritt til alle over 67 år i Stavanger kommune. Dersom noen ikke ønsker å få Mortepumpen tilsendt må det meldes til redaksjonen.

Neste nummer postlegges 06.06.2025
Stoff må være i redaksjonen 25.04.2025

Forside: Fra åpningen av lysfestivalen "Glød" med lysarrangementet "Beacon of light."

Foto: Solfrid Sande.

Opplag: 15.615 eksemplarer
Layout og Trykk: Kai Hansen Trykkeri

Internett:
www.stavanger.kommune.no/mortepumpen

Annonsepriser:
Bakside kr. 4.500.-
Hel side inni bladet kr. 2.500.-
Halv side inni bladet kr. 2.000.-
Mindre kr. 1.000.-
Gjelder for kommersielle annonsører.

Tidligere utgaver av Mortepumpen blir nå lagret på
<https://issuu.com/search?q=mortepumpen>

PÅ REDAKTØRKRAKKEN:

Jubileumsåret

Når dette leses er vi kommet et godt stykke inn i 2025, et år som i hovedsak blir preget av Stavangers 900 års jubileum. Det blir ikke bare ett men flere jubileer kommer på rekke og rad. Domkirken, utvandrerne og 80 år siden freden i 1945 skal feires blant mye annet utover i året. Å jubilere er viktig. For det første minner det oss om bakgrunnen for hva og hvorfor vi feirer, og betydningen av den. For det andre gir det oss bevissthet for historien og den gir oss en nødvendig påminning om kulturens betydning både for fortid, nåtid og fremtid.

Temaet demens blir ofte nevnt i ulike sammenhenger og er en samlebetegnelse for flere sidestilte diagnoser. I «gamle dager» ble åreforkalkning brukt for å forklare hvorfor noen gamle begynte å rutle litt. De fleste som får diagnosen i dag bor hjemme og mange deltar i samfunnet. Prognosen sier at det vil bli flere i årene som kommer. Det er også de færreste av oss som vet hvordan vi skal forholde oss i møte med demente. Her blir det gjort mye feil og urett. Som en demensvennlig by er Stavanger kommune opptatt av å lære opp både egne ansatte og samfunnet rundt. Der arrangeres pårørende skole, slik at pårørende kan forberedes på hva som venter. Kompetansesenteret for demens er aktiv for å spre kunnskap med sine kurs, som har gjort ansatte på bibliotek, museum, tannlegekontor og butikker trygge i møte med mennesker som er rammet av sykdommen. Les mer om Kompetansesenteret på s. 26.

Som tradisjonen tro, inneholder Mortepumpen også denne gang litt av hvert, artikler og opplysninger som vi håper du vil finne interessante og nyttige. Så ønsker vi våre lesere en fin vår og et fint jubileums år med mange gode opplevelser.

Stavanger kommune søker deltagere til et innbyggerpanel

Vil ha innspill til hvordan eldre kan leve gode selvstendige hverdagsliv.

Tekst: Mariann Strandvåg

Stavanger kommune skal sette sammen et innbyggerpanel for innbyggere mellom 60-80 år, som frem til sommeren 2025 skal komme med innspill om hva som er viktig for at eldre kan leve gode selvstendige hverdagsliv, i dag og de neste tiårene.

2500 personer får et brev i posten

I perioden februar/mars vil 2 500 innbyggere mellom 60-80 år i bydelene Hillevåg, Hinna, Rennesøy og Finnøy få et brev i postkassen med en invitasjon til å delta i innbygger-panelet. Hvis du er en av de utvalgte som mottar invitasjonen, håper kommunen at du svarer at du kan være med å bidra.

– De som ønsker å delta kan ringe, eller sende meg e-post, sier prosjektleder Mariann Strandvåg i Stavanger kommune.

Tina Nådland, Marie Harbo og Mariann Strandvåg.

Representativt utvalg

Målet er å sette sammen en gruppe som dekker en så stor del av samfunnet som mulig. Derfor vil det bli foretatt en trekning blant de som melder seg på, og de som blir trukket ut, får tilbud om å delta på de fem samlingene frem mot sommeren.

Hver samling vil vare i tre til fire timer, og temaene vil samsvarer med innsatsområdene for et aldersvennlig Stavanger:

1. Universell utforming og tilgjengelige utendørsområder
2. Bolig
3. Transport
4. Samfunnsdeltakelse, frivillighet og kultur
5. Kommunikasjon og medvirkning

Hva er et innbyggerpanel?

Innbyggerpanel er en involveringsmetode som kjennetegnes av følgende punkter:

- Deltakerne er tilfeldig utvalgt
- Deltakerne får presentert kunnskap om tema
- Deltakerne får anledning til å diskutere og søke enighet om det de kommer frem til
- Deltakerne kommer med en anbefaling til dem som tar beslutninger

Innbyggerpanel er også kjent som folkepanel og borgerpanel og skal bidra til å øke mulighet for deltakelse, innflytelse og kritisk drøfting blant innbyggere.

I Norge gjennomføres for tiden to nasjonale folkepanel. Her finne du mer informasjon om de nasjonale panelene:

folkepanel.regjeringen.no
www.framtidspanelet.no

En framtidssorientert tradisjonsbærer

Tekst og foto: Anne-Grethe Thesen Godal.

Stoff til duk og brodergarn hadde ligget lenge i skuffen på gjesterommet. Ja, faktisk i 30 år uten at Hardangersømduken hadde blitt sydd ferdig. Under London-oppholdet den gangen ville jeg så gjerne gi en middagsduk i takknemlighet for all støtte og hygge jeg fikk oppleve i Sjømannskirken i Rotherhithe. Men noen ganger har jeg måttet gi opp ambisiøse prosjekter.

Og så er det der med å rydde, en kontinuerlig prosess nå når man nærmer seg de 80. Hvem i all verden kan fullføre en Hardangersømduk, som såvidt var påbegynt? Husfliden med sine håndverkstradisjoner måtte være et sted å henvende seg til når det gjelder håndarbeid, tenkte jeg. Nei, de visste ikke om noen som drev med Hardangersøm. Jo forresten, jeg har en tante, sa den ene damen bak disken. Jeg kan ringe henne. Som sagt, så gjort.

Tenk å bli kjent med en dame som uten å nøle sier ja til å fullføre noe andre har gitt opp! Hun må Mortepumpens lesere få bli nærmere kjent med, entusiastene og tradisjonsbæreren Kjellaug Hebnes.

Revheimsjenta i tidligere Madla kommune

Kjellaug født Bjørnsen vokste opp på en gård opp av Revheimsveien. Hun ble født i 1945, 15 år etter at søsteren ble født og 13 år etter at broren ble født. Hun var nærmest som «attpåklatt» å regne. Faren hennes overtok gården etter sin far. De andre i farens søskenflokk dro til USA for å prøve lykken der.

Å vokse opp på en gård med kyr, griser,

høner og til og med en hest er fint å tenke tilbake på, sier Kjellaug, men hun visste tidlig at å slå seg sammen med en gårdbruker, skulle hun ihvertfall ikke. Og heldigvis slapp hun unna et tungt gårdsarbeid, som den yngste i søskenflokk. Bedre ble det riktignok da broren hennes overtok. Han kjøpte traktor, og alt ble mye lettere.

Så snart Kjellaug var ferdig med framhaldskolen, søkte hun jobber. Og dermed startet voksenlivet som tannlegeassistent hos en privatpraktiserende tannlege. Utdanningen som tannlegeassistent tok hun i form av brevkurs knyttet til Bergeland yrkesskole. I tillegg til brevene som de sendte inn som svar på oppgavene via posten, ble

elevene undervist av timebetalte tannleger innenfor de forskjellige tannhelseområdene. Utdanningen var på kveldstid, parallelt med å være i full jobb. Etter endt eksamen ble hun autorisert som tannlegeassistent.

Voksenlivet

Det ble hele 40 år som tannlegeassistent. Disse årene ble avbrutt av tiden som hjemmeværende. Hun og Olav fikk to sønner, han eldste ble født i 1967, og Kjellaug tok pause fra tannlegeverdenen til den yngste ble født og moren hennes kunne bidra med barnepass.

Det har vært spennende å følge utviklingen i tannhelsetjenesten, sier Kjellaug. Etter tiden som hjemmeværende startet hun opp igjen da kommunene hadde ansvaret for skoletannhelsetjenesten. Hun fikk et vikariat på Kampen skole i 1977, den gangen det ble lagt vekt på viktigheten av å bruke fluor. Hun har mange minner fra tiden da tannlegene jobbet på kommunens skoler. «Hu holdt meg i håndå», var det en gutt som sa senere. Og det var det nok mange som var glad for.

I 1984 overtok fylkeskommunene ansvaret for tannhelsetjenesten, og klinikkene fikk egne lokaler andre steder i kommunen enn på skolene. De forskjellige offentlige tannlegene sørget for en arbeidsdeling og dermed større grad av spesialisering. Alt dette fikk Kjellaug være med på, og hele tiden fikk hun lære og praktisere noe nytt. Det handlet om tannlegeskrek/traumer, kompliserte

visdomstenner, oralkirurgi generelt og ikke minst vurdering av behov for tannregulering. I alt dette arbeidet var det behov for fingernemhet og evne til å vise omsorg.

Med et slikt yrke var det alltid godt å sette seg ned med et håndarbeid, både i skoleferien og så snart det var behov for å slappe litt av. Det har blitt mye brodering og strikking. Og i den koselige stuen til Kjellaug finner jeg sporene av de to danske tekstilkunstnerne Clara Wæver og Eva Rosenstand, de flotte korsstingsmotivene deres. Og på bord og skap ligger de nydeligste Hardangersømbrikker. Ja, jeg har sydd mye, sier hun.

Da nå avdøde tannlege Greta Bergrem valgte å pensjonere seg, var også tiden inne for Kjellaug. Da var hun 67 år og kunne se tilbake på mange kjekke år sammen med dyktige tannleger.

Livet som enke

For fire år siden døde Olav brått. Hva det vil si å miste en ektefelle, vet bare de som har opplevd det selv. Ofte har jeg hørt enker og ektemenn si: «Det må gå»

Kjellaug sier at hun for lengst har forstått at hun må komme seg ut, holde seg i form og være til nytte. Hun kan ikke bare satse på å være sammen med de to sønnene, svigerdøtrene, de seks barnebarna og de to oldebarna (snart tre).

Fire ganger i uken er det avgårde på Tjensvollssenteret. Der er det aerobic, styrketrening, spinning, pilates, yoga, sirkeltrening og sykkelintervall. Den gode følelsen etter

treningen, gir glede og overskudd til resten av dagen.

Og i det siste har Hardangersømduken blitt prioritert. Jeg undres over hvordan hun klarer å se hvor nålen skal settes i sultanstoffet. Da ler hun og viser meg hvilke forstørrelsesbriller hun setter utenpå de vanlige brillene. Med andre ord er alder ingen hindring for å sy de nydeligste broderier.

Barnebarnet hennes som er fysioterapeut, er opptatt av kvinnehelse. Det er også Kjellaug. For et par år siden meldte Kjellaug seg inn i Madla sanitetsforening. Sanitetsforeningen minner ofte om at kvinnehelse må prioriteres såvel som helsetjenester for menn. En konkret oppgave som passer godt for Kjellaug, er å sy puter til brystkreftopererte. Og så er det meningsfylt å strikke luer til for tidlig fødte barn. Tannlegeassistentfingrene hennes bare går og går.

Hytta Olav og Kjellaug kjøpte av Olavs søster i 1976 ligger på gården Hebnes i Suldal kommune. Det var der Olav vokste opp. Stedet betyr mye for Kjellaug, særlig nå når hun kan delta i aktiv vinproduksjon

og servering til besøkende. Slagordet til Hebnes vingård er «Fra svin til vin». Og på hjemmesiden skriver vinbøndene Toyni og Arild at tante Kjellaug er endel av team Hebnes. Mon tro om det er der Kjellaug vil feire 80-årsdagen sin dette året. Hvem vet?

Uansett, jeg skjønnte da jeg dukket opp hos Kjellaug med den uferdige Hardangersømduken, at hun var en person som på ingen måte hadde tenkt å parkere seg og snakke om at alt var så mye bedre før.

Hebnes vingård.

Nytt medlem i redaksjonskomiteen

Hjørdis Smedvig er nytt medlem i redaksjonskomiteen til Mortepumpen. Hun arbeidet i nærmere 36 år i Stavanger Aftenblad. Etter et vikariat på to år der hun fikk prøve seg på det meste, ble hun fast ansatt journalist i kulturavdelingen. Hjørdis er allsidig, opptatt og blir begeistret over svært meget, er en ivrig bruker av byens kulturtilbud, er glad i teater, konserter, billedkunst og litteratur, i Jærens strender og nære turområder.

Vi ønsker henne hjertelig velkommen!

Datahjelp har flyttet inn på Sølvberget

Nå har kommunens tilbud om gratis datahjelp flyttet inn på bibliotekene. Ønsker du litt veiledning i bruk av mobil, nettbrett eller datamaskin? Hver uke hjelper hyggelige veiledere til med små og store utfordringer i den digitale hverdagen.

Tekst: Tone Hafnor

Eksempler på hva du kan få hjelp til:

- Bruke e-post
- Innlogging med BankID
- Kjøp av bussbillett
- Justering av skriftstørrelse og lysstyrke på mobilen
- Finne pålitelig informasjon på nett
- QR-koder og Vipps
- Oppdateringer og feilmeldinger

Viktig: Husk at du aldri skal dele koder eller passord med andre, heller ikke med veilederne i datahjelp.

Slik fungerer det:

Velkommen innom datahjelp når som helst i løpet av åpningstidene uten avtale. Du tar med eget utstyr som telefon, nettbrett eller datamaskin. Veilederne gir én-til-én veiledning. Hvis det er flere som trenger hjelp, kan du skrive deg på en liste og veilederne sørger for at alle får hjelp etter tur. Kaffen står også klar!

Det er også mulig å forhåndsbestille tid for veiledning. Da kan du ringe kommunens innbyggjerservice på telefon **51 50 70 90** eller fylle ut et bestillingsskjema på nettsidene: **stavanger.kommune.no/datahjelp**

Velkommen!

Tid og sted for datahjelp våren 2025

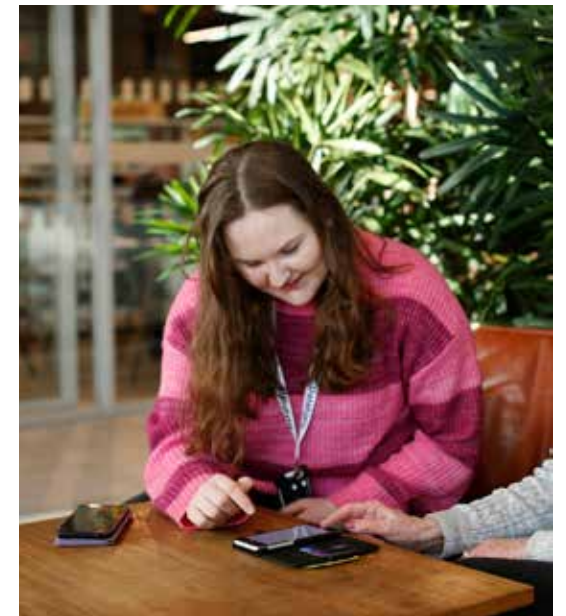
Sølvberget i sentrum, 3. etasje
Mandager kl. 12.00–14.00
Tirsdager kl. 17.00–19.00

Madla bibliotek
Tirsdager kl. 12.00–14.00
Onsdager kl. 17.00–19.00

Finnøy bibliotek
Fredager kl. 10.00–12.00

Rennesøy bibliotek
Mandager kl. 11.00–13.00

Datahjelp-tilbudet følger skolens sommerferie og har stengt i forbindelse med påske.

Fotograf: Solfrid Sande, Stavanger kommune

En seilas som knytter fortid og fremtid

Seilasen til emigrantskuta Restauration i 2025 er mer enn bare en hyllest til våre forfedre; det er en levende påminnelse om den norske ånden, en fortelling om mot, håp og et evig ønske om å forbedre sine livsvilkår. Ved å gjenskape denne historiske reisen, skaper vi bånd mellom fortid og nåtid, som ikke bare styrker vår forståelse av vår egen historie, men som også gir ny mening til det moderne Norge.

Av Ann Irene Sem-Henriksen, leder for Restauration Crossings200 seilas i 2025

For nasjonen er dette en anledning til å markere starten på den norske utvandringen til Nord-Amerika i nyere tid, en bevegelse som har formet både norsk og amerikansk kultur på måter som fortsatt føles i dag. Restauration bringer med seg historien om våre forfedres kamp og drømmer, og løfter frem deres opplevelser på en måte som inviterer til refleksjon over dagens utfordringer – både lokalt og globalt.

For regionen og lokalsamfunnet rundt Restauration representerer dette prosjektet en mulighet til å styrke stolthet og tilhørighet. Det skaper et fellesskap som samler folk rundt en felles historie og et felles mål. Gjennom engasjementet i denne seilasen blir regionen satt på kartet, ikke bare som et sted med rik historie, men også som en drivkraft i å bevare og videreføre kulturarv til fremtidige generasjoner.

Lokalt genererer prosjektet økonomisk aktivitet, samarbeid og innovasjon, samtidig som det inspirerer til økt deltakelse i kulturelle og historiske prosjekter. Det

Leder Crossing seilasen Ann Irene Sem-Henriksen.

understreker viktigheten av å støtte opp om lokale initiativ som kan ha global påvirkning, og viser at selv små samfunn kan ha stor betydning i å forme vår felles fremtid.

Gjennom Restauration's seilas skriver vi ikke bare historie – vi skaper fremtid.

Som et ikon, et monument og en bauta i Norges historie, viser Restauration vei.

Vår tolkning av historien for 2025

I 1825 la en liten slupp ved navn Restauration ut fra Stavanger havn. Om bord var 52 modige sjeler som forlot alt de kjente for å søke frihet og et bedre liv i Amerika. Denne reisen markerer starten på den organiserte norske utvandringen til Nord-Amerika i nyere tid. I løpet av de neste hundre årene fulgte hundretusener av nordmenn deres eksempel.

Nå, 200 år senere, gjør vi oss klare til å hedre denne historiske begivenheten. Gjennom seilasen Restauration Crossings200 skal vi gjenskape ruten til den opprinnelige Restauration og sette fokus på de drømmene, valgene og oppofrelsene som formet den norske utvandringen.

En historisk seilas i ny drakt

Prosjektet har flere mål. Først og fremst handler det om å gjennomføre en sikker og verdig seilas over Atlanteren i samme ånd som de som seilte i 1825. Samtidig vil vi bruke dette jubileet til å løfte frem historiene fra utvandrerne, tolket inn i en moderne kontekst.

I samarbeid med SOS-barnebyer lanserer vi innsamlingsaksjonen «Broken Dreams – A Light of Hope», nært opptil avreisedato som støtter sårbare barn og unge. Dette er en viktig påminnelse om at drømmer, både da og nå, ofte innebærer store utfordringer og valg.

Amerikakisten – en bro mellom fortid og fremtid

Et av de mest symbolske elementene i prosjektet er vår moderne Amerikakiste.

Denne kisten, som sendes med på seilasen, inneholder flere gjenstander som knytter oss til historien og verdiene vi ønsker å løfte frem. Blant annet:

Frihet til å uttrykke seg og «Walk of Pain»

Kvekerne har gjennom historien stått som et sterkt symbol på medmenneskelighet og fredsarbeid, noe som blant annet førte til at deres hjelpeorganisasjoner mottok Nobels fredspris i 1947. Mary Ellen McNish, en sentral figur i kvekerbevegelsen, er hedret med sitt fotavtrykk i bronse i Vågen ved Fisketorget i Stavanger. Dette fotavtrykket minner oss om deres innsats for å lindre menneskelig lidelse, deres bidrag til den internasjonale fredsbevegelsen. Den 4. juli 2025 vil det holdes en markering ved fotavtrykkene, i forbindelse med Restauration sin høytidelige utseiling.

- Kvekernes kamp for frihet: Vi har med et lys fra Kvekersamfunnet i Stavanger som symboliserer troen på det indre lyset i alle mennesker.
- En forsinket barselgave: Margaret Allen ble født om bord på Restauration i 1825. Hennes hjemsamfunn lager nå et barneteppes for å hedre hennes minne, og vi håper å overrekke dette til et lite jentebarn født i New York på Margaret Allens 200-fødselsdag.
- Frihetsstatuens kobber: Kobber fra Visnes gruver på Karmøy ble brukt i byggingen av Frihetsstatuen i New York. Vi bringer med en kobberstein fra gruvene som en symbolsk forbindelse mellom Norge og USA.
- Kunst om bord: En kunstutstilling av Ingvar Moi, skapt med materialer som tjære fra norske fururøtter, følger også med. Inntektene fra denne går til å finansiere seilasen.

Gjennom disse gjenstandene forteller vi ikke bare historien om utvandrerne, men skaper også en forbindelse til verdier som håp, frihet og fellesskap – verdier som fortsatt er like relevante i dag.

En kongelig og kunstnerisk anerkjennelse

Vi er stolte og ydmyke over at Kong Harald har valgt å bidra til prosjektet. En liten leke han som ung prins lekte med i eksil under krigen, vil være med på seilasen. Denne skal stilles ut i New York etter ankomst, som en påminnelse om at vår felles historie strekker seg langt utover landegrensene.

Vi er også svært beæret over at den verdenskjente skuespilleren og regissøren Liv Ullmann er seilasens høye beskytter. Hennes engasjement og posisjon som en av Norges mest anerkjente kulturpersonligheter gir prosjektet et løft og setter det i en internasjonal kontekst. Størst er nok likevel hennes fokus på barn, flyktninger og hennes humanitære fokus.

Rød Tur: Et brev fra Amerika – Takk for livet, Mary-Claire King

Arvelige BRCA-genmutasjoner, ofte kalt «kreftgenene», har trolig blitt spredt til Nord-Amerika med norske utvandrere. Den amerikanske forskeren Mary-Claire King var den som identifiserte BRCA-genene – en oppdagelse som har reddet utallige liv, også her i Norge. Hennes arbeid gir håp og

muligheter for overlevelse til dem som lever med arvelig risiko for bryst- og eggstokkreft.

Som en hyllest til hennes banebrytende innsats vil et takkebrev til Mary-Claire King følge med Restauration over Atlanteren. Når skuta seiler inn i New York i oktober 2025 – under den internasjonale rosa måneden – vil vi markere dette om bord med en rosa sløyfe, som et symbol på kampen mot kreft og vår takknemlighet for hennes arbeid. Den første langtidsoverlever fra norsk forskningsprogram mønstrer på seilasen.

Sjakkbrikken KONGEN: Til ære for Håvard Søiland

Professor Håvard Søiland viet livet sitt til å forbedre brystkreftbehandling og redde liv. Som leder for forskningsgruppen ved Stavanger universitetssjukehus og professor i endokrin kirurgi ved Universitetet i Bergen, var han en pioner innen sitt felt, kjent for sin dedikasjon til tidlig diagnose og forbedret behandling.

I tillegg til sitt medisinske arbeid, knyttet han kampen mot kreft til sjakkens strategiske univers gjennom prosjektet «Slå brystkreft sjakk matt» i samarbeid med Norway Chess. For Håvard var kreft en motstander som kunne beseires med strategi, utholdenhet og klarsyn.

Til ære for hans utrettelige innsats har hans enke, Marit, overlevert hans personlige sjakkbrikke, KONGEN, til Restauration Venneforening. Denne brikken vil seile over Atlanteren i 2025, som et symbol på Håvards styrke, lidenskap og visjon. Overrekkelsen fant sted under ONS+ dagene i august 2024, under parolen «Livskraft og kreft».

Når KONGEN krysser storhavet, bærer den ikke bare Håvards minne, men også håpet for alle som kjemper mot kreft. Den står som et kraftfullt symbol på livskraft og troen på at en dag kan vi si: Kreft er «sjakk matt».

Vår baker, Kjetil Junge. Foto: Tom Haga.

Brød fra Rosekildehavens Bageri: Livets symbol på seilas

Brød har i mer enn 10 000 år vært et universelt symbol på liv og næring, og det å dele brød har historisk sett styrket bånd mellom mennesker. Kanskje var brød fra Kjetil Junges bakerovn med om bord på Restauration ved avreise i 1825 – brød som ga styrke til pionerene på vei mot en ny fremtid.

Emigrasjon har ofte vært et svar på økonomiske utfordringer, der familier har søkt bedre muligheter for mat, utdanning og trygghet. Når Restauration setter seil i 2025, vil brød fra Rosekildehavens Bageri, etablert i Stavanger i 1778, følge med over Atlanteren. Det er et historisk og symbolsk bidrag til seilasen som markerer norske utvandreres drømmer og utfordringer. Kjetil Junge og Rosenkildehaven bakeri gir skuta og våre aktiviteter knyttet til Crossings200 gratis brød, det samme vil han bidra med til seilasen.

En smak av historie

For å finansiere seilasen tilbyr vi en begrenset spesialutgave av Restauration Aquavit.

Restaurasjon Aquavit.

Denne er laget med tanke på historien fra 1825, med innpakning som inkluderer en bit av tauverket fra skipet og et kunstverk av Ingvar Moi. Inntektene fra salget går direkte til å realisere seilasen, og flaskene har allerede blitt populære samlerobjekter.

Vi har også nylig fått våre egen kaffe. Kaffe som kulturarv og livskraft på seilas.

Vi er stolte over samarbeidet med Rogaland Kaffehus, en Bronsepartner for Stageilet Jageren på Restauration Crossings200-seilasen. Deres lokalproduserte kaffe, med røtter i Stavangers rike handelstradisjoner, viderefører en arv som binder sammen Restauration, emigranthistorien, skutekunsten og kaffekulturen.

Kaffe var allerede på 1800-tallet en populær vare i Norge, og det er sannsynlig at den også var med på Restauration i 1825. På den tiden importerte Stavanger kun ett tonn kaffe i året, en verdifull og høyt verdsatt vare. Likevel var kaffen en kilde til varme og trøst for emigrantene som forlot Norge for et nytt liv i Amerika.

I dag drikker nordmenn i gjennomsnitt 9–10 kilo kaffe per år – en tradisjon som har dype

historiske røtter. Rogaland Kaffehus følger denne arven ved å servere kaffe om bord på Restauration i 2025, og gir alle deltakere en smak av hjemme på sin historiske reise over Atlanterhavet.

Se mer om Rogaland Kaffehus på deres nettside, og bli med på å feire kaffen som en del av vår historie og kultur.

Ønsker du å bidra til seilassen?

Du kan støtte Restauration Crossings200 ved å bestille Sailor Roast fra Rogaland Kaffehus – enten til deg selv eller din bedrift. Sammen kan vi løfte frem vår kulturarv, én kopp kaffe om gangen.

Folkfest og Sailaway-event

Seilassen starter 4. juli 2025, nøyaktig 200 år etter den opprinnelige utseilingen. Vi inviterer alle til en storslått folkfest i Vågen, der vårt Kongepar vil delta.

Kvelden før, den 3. juli, arrangerer vi Sailaway-event på Fiskepiren i Stavanger. Dette blir en unik mulighet til å oppleve stemningen før avreise, med musikk, taler og en hyllest til de modige sjelene som startet reisen for 200 år siden.

Når vi ankommer New York den 9. oktober, vil vi markere reisen med en stor mottakelse. Denne seilassen er et enormt løft for Restauration venneforening, som legger ned tusenvis av dugnadstimer for å gjøre dette

mulig. Det er et prosjekt drevet av lidenskap, historie og fellesskap, med suveren støtte fra våre finansielle bidragsytere. 200 TAKK

Her kommer et avsnitt som hedrer partnerne og bidragsyterne:

Våre partnere – ryggraden i prosjektet

Restauration Crossings200 hadde ikke vært mulig uten våre uvurderlige samarbeidspartnere og støttespillere. Vi vil rette en stor takk til **Hitec Products**, som har vist stor tro på prosjektet og støttet oss hele veien. En spesiell takk går også til Ragnar Meyer Knutsen, som med sin generøsitet har bidratt til å realisere drømmen.

Øster Hus har vært en solid støttespiller, og vi er dypt takknemlige for deres bidrag. Vår skipper og mannskap fortjener også en hyllest for sitt engasjement og utrettelige innsats. Uten deres erfaring og dedikasjon hadde ikke denne seilassen vært mulig.

Vi vil også takke **Sole Shipping** og **BR Industrier**, Randaberg og Kvitsøy Kommune hele nettverket av 280 bidragsytere som med små og store bidrag har gjort prosjektet til en realitet. Hver eneste innsats har vært en påminnelse om kraften i samarbeid og fellesskap.

Skipper med mannskapet.

Takk for at dere sammen med oss skriver historie og gir nytt liv til en av Norges viktigste fortellinger.

Bli med og skap historie

Restauration Crossings200 er ikke bare en historisk seilas – det er en påminnelse om hva som er mulig når mennesker tør å drømme og handle. Vi inviterer alle til å bli en del av

dette prosjektet, enten gjennom donasjoner, partnerskap eller ved å delta på våre arrangementer. Kjøp kaffen vår. Et skutebilde... støtt samarbeidspartnere våre, de støtter oss.

“Hva ville du lagt i din Amerikakiste, som symbol på håp, drømmer og forbindelser mellom fortid og fremtid?”

Følg oss gjerne på FB eller les mer på våre nettsider.

Få med deg høydepunktene!

Dette er Stavanger 2025

Stavanger 2025 rommer byen, domkirken og bispedømmet sine 900-årsjubileer, samt 200-årsmarkeringen for starten på utvandringen med Restauration sin ferd til New York i 1825.

Foto: Eirill Iren Vigrestad Nord-Varhaug

Hovedarrangør for Stavanger 2025 er Stavanger kommune, med Den norske kirke og Universitetet i Stavanger som medarrangører. I tillegg er Museum Stavanger, Stavanger Sentrum, Stavanger Turistforening og Sølvsberget samarbeidspartnere. Les mer om Stavanger 2025 sin jubileumskomite her: www.stavanger.kommune.no.

900-årsfeiringen vil bestå av flere jubileumsprosjekter og satsinger som skal bygge fellesskap og sette spor som varer. Jubileumsprogrammet er delt inn i tre hovedtema:

- **Opphav**, som handler om å løfte fram historie og kulturarv, med Domkirken som et hovedprosjekt.
- **Samspill**, som ser på samspillet med naturen og verden i dag og har Pedersgata som hovedsatsing.

- **Omslag**, som løfter blikket framover og spør hvordan vi skal møte framtiden, med Ullandhaug som omdreiningspunkt.

Hvorfor jubilere?

1125 vurderes å være året Stavanger domkirke stod ferdig, og da bispedømmet med bispesetet i domkirken ble opprettet. Feiringen i 2025 følger Stavangers 800-årsjubileum i 1925 og 850-årsjubileum i 1975.

Et jubileum gir rom for formidling, debatt og engasjement. Diskusjonen om hva som gjør en by til en by, og hvilket årstall som markerer starten på Stavanger by, ønskes velkommen.

Stavanger 2025 i Kulturplanen

Stavanger 2025 er ett av tre prioriterte områder i Kommunedelplan for kunst og kultur 2018-2025 (Kulturplanen). Perspektivene og målsetningene i kulturplanen vil legge føringer for innholdet i Stavanger 2025.

Foto: Solfrid Sande og Siri Pettersen.

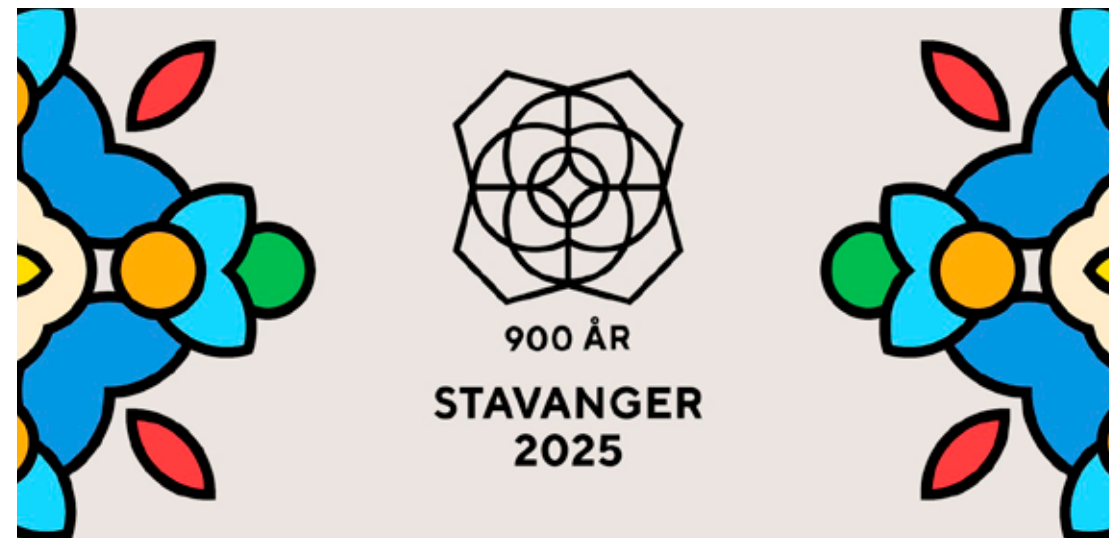
Oppdrag og målsetninger

Jubileet skal bidra til å bygge identitet hos innbyggerne i Stavanger-regionen, ved å skape tilhørighet, tillit og fellesskap. Dette skal vi gjøre ved å formidle kunnskap om Stavangers historie, og aktualisere denne i debatt og kulturopplevelser. Alle skal inviteres til å delta aktivt i jubileumsaktiviteter og prosjekter.

Jubileet skal skape inkluderende møteplasser mellom ulike samfunnsgrupper, sammen med samarbeidspartnere. Dette er fordi feiringen skal bygge Stavanger-regionens omdømme og attraktivitet for befolkningen og i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Stavanger er en innovativ kunnskapsregion og kulturby. Dette er noe jubileumsfeiringen skal forsterke, ved å oppmuntre til samspill mellom institusjoner og det frie kunst- og kulturfeltet.

Byen er en grønn spydspiss, skal være et attraktivt sted å bo og reise til. Stavanger 2025 skal bidra til by- og regionsutvikling. Jubileet skal mobilisere rundt utviklingen av byrom og sentrumsgater, og inviterer alle til å bruke byområder på nye måter – som del av arrangementer, større prosjekter eller kulturelle innslag! Stavanger har en rekke med natur- og matopplevelser å by på, som vil bli sentrale i jubileumsfeiringen.

Stavanger2025

Om jubileet

Stavanger fyller 900 år! I 1125 stod Stavanger domkirke ferdig, og begivenheten markerer begynnelsen på fortellingen om Stavanger by og bispedømme. I 2025 skal Stavangers 900 år feires med en storslått markering.

"Gaia" i St. Petri kirke. Foto: Elisabeth Tønnessen.

Panserskipene «Eidsvold»s og «Norge»s undergang på Narvik havn 9. april 1940

Til våren har vi lagt bak oss 85 år siden Nazi – Tysklands felttog mot Norge 9. april 1940. Allerede tidlig om morgenen denne dagen var det nærmere 300 nordmenn som falt i kampen for fedrelandet.

Tekst: Owe Østberg.

Torpederingen av panserskipene var en nasjonal katastrofe med det største tap av menneskeliv som Sjøforsvaret hadde på ett sted. Av de som falt i Narvik, var det åtte fra Stavanger: Thoralf Østberg, Arne Johan Myhre, Per Kaare Isaksen, Samuel Olav Tjensvold, Peder Johan Larsen, Sverre Hogstad, Tanke Selmer Hjelmgaard og Albert Glette Eriksen.

Sigvald Austbø fra Hundvåg var telegrafist om bord i «Norge». Han overlevde torpederingen

på Narvik havn hvor situasjonen var prekær. Det kommer frem i slutten av artikkelen.

Men la oss gå tilbake i tid. De norske panserskipene «Harald Haarfagre», «Tordenskjold», «Eidsvold» og «Norge», de to første sjøsatt i 1897, og de to siste i 1899 ved Elswick Shipyard i Newcastle, var den dristige finale i den norske opprustingen mot en unionsoppløsning fra Sverige. Skipene kostet til sammen 19 millioner kroner, eller 20% av statsbudsjettet på den tid. Det var mye penger for en nasjon

Panserskipene «Eidsvold» og «Norge» til ankers på Narvik havn 8. april 1940. Grytidlig den 9. april var deres dager talte da de møtte den tyske overmakten.

i en presset militær og økonomisk situasjon. Man kan si at panserskipene hadde en sentral rolle da unionen med Sverige ble oppløst 7. juni i 1905.

Under første verdenskrig lå panserskipene stort sett rolig. Årene mot andre verdenskrig og katastrofen i Narvik gikk uten nødvendige opprusting av panserskipene. Marinen argumenterte for døde ører, og gjentatte forsøk på å få oppgradert skipene rant ut i sanden, og det nødvendige vedlikehold av «Eidsvold» og «Norge» ble forsømt. De andre panserskipene «Harald Haarfagre» og «Tordenskjold» var i opplag og ikke klargjort for kamp.

Som sjømilitære fartøyer hørte «Eidsvold» og «Norge» til forgangen tid med kullrøyken veltende ut av skorsteinene da de om morgenen 26. november 1939 la ut på ferden fra marinebasen i Horten til Tromsø som et ledd i nøytralitetsvernet. Etter nesten fire døgn ankom «Eidsvold» og «Norge» til Tromsø. Under ferden nordover hadde skipene gjennomført øvelser med tungt skyts og mannskapene hadde begynt å føle seg litt trygge på at de ikke var helt forsvarsløse.

1. april i 1940 fikk «Eidsvold» og «Norge» ordre om å gå fra Tromsø til Narvik. På en måte syntes mannskapene at det var trivelig å være underveis igjen. Det var en avveksling denne avstikkeren til Narvik. Lite ante de hva som ventet dem noen dager senere. At de to panserskipene skulle forsvinne fra havets

overflate for alltid, og nærmere 300 mann som skulle bøte med livet.

«Eidsvold» og «Norge» ankom Narvik sent om kvelden 2. april og ankret opp innerst på havnen. Ved 20-tiden 8. april ble det mottatt meddelelse - opprinnelig fra England – om et tysk angrep på Narvik var nær forestående. «Eidsvold» fikk derfor ordre om å gå ut fra havnen og legge seg utenfor Framnesodden for å kontrollere innseilingen til byen.

Lite ante de hva som ventet dem noen dager senere. At de to panserskipene skulle forsvinne fra havets overflate for alltid...

Det var natt til 9. april de tyske jagerne «Wilhelm Heidkamp», «Georg Thiele» og «Bernd von Armin» var på vei mot Narvik som var utskipningshavn for svensk jernmalm fra Kiruna. Tyskerne var avhengig av denne råvaren til produksjon av krigsmateriell. Deres angrepsplan innbefattet derfor besettelse av Narvik.

Det snødde tett da «Wilhelm Heidkamp» klokken 04.15 nærmet seg Narvik havneinnløp for sakte fart og fikk øye på omrisset av et skip et par hundre meter borte. Det var «Eidsvold» som lå til ankers utenfor Framnesodden.

Det tyske flaggskipet slo akterover i maskinen og ble liggende en kabellengde (185 meter) fra «Eidsvold». Fra «Wilhelm Heidkamp» ble det satt på sjøen en motorbåt. Den la til ved lederen på «Eidsvolds»s styrbord (høyre side). En parlamentar og gast klatret om bord. Parlamentæren (person som sendes til fienden

for å forhandle) kom med en oppfordring til sjefen på «Eidsvold», kommandørkaptein Odd Willoch, om at han skulle overgi fartøyet. Willoch som umiddelbart tok radiokontakt med eskadresjef, Per Askim, om bord i «Norge» og orienterte om situasjonen, fikk en kort beskjed av eskadresjefen: «Åpne ild». Kommandørkapteinens siste ordre før han selv gikk ned med skipet: «På plass ved kanonene! Nå skal vi sloss, gutter!»

Willoch er offiser med ære av den gamle skole. I samsvar med krigens sedvane får den tyske parlamentæren muligheten til å komme tilbake til eget fartøy før man skal åpne ild fra «Eidsvold». Da parlamentæren i sin lille motorbåt som førte hvitt flagg er kommet på behørig avstand, skyter han opp et rødt signallys og tre torpedoer avfyres mot «Eidsvold» før skipet rekker å løsne et skudd. En traff forut, en midtskips og den siste akterut i ammunisjonslageret som forårsaket en eksplosjon som hørtes over hele Narvik. Det hele var over i løpet av sekunder, og det siste man så av fartøyet var akterskipet som sank loddrett ned i dypet. Av den 183 manns besetning på «Eidsvold» ble bare seks reddet.

Etter «Eidsvold»s undergang fortsatte jagerne «Bernd von Armin» og «Georg Thiele» mot Narvik havn. Fra «Norge» ble det skutt mot de tyske jagerne, men uten treff som skyldtes den dårlige sikten i det tette snøværet. Besetningen i «Norge»s maskinrom kunne ikke se hva som foregikk på dekket, men visste at kampen mot verdens sterkeste militærmakt var i gang og ventet på det som måtte komme – torpederingen.

Fra «Norge» ble det skutt mot de tyske jagerne, men uten treff som skyldtes den dårlige sikten i det tette snøværet.

Like før klokken 05.00 ble striden avgjort. «Norge» blir rammet av to torpedoer som treffer midtskips på styrbord side, og umiddelbart begynner skipet og krenge over. Det gjelder å komme snarest mulig opp fra maskinrommet for «Norge» har allerede stor slagside og det er vanskelig å finne fotfeste.

I telegrafistrommet sitter Sigvald Austbø. Han løper ut på dekket som er veldig steilt fordi «Norge» dreier rundt sin egen akse. Samtidig faller fremre skorstein over ende med den følge at sirenen utløses og lyden går igjennom marg og bein. Det er som et siste fortvilet skrik fra «Norge» om hjelp. Skipet fortsetter å dreie og er i ferd med å gå ned. Det er kun en mulighet for å overleve: hoppe i sjøen. Nå gjelder det å komme lengst mulig vekk fra «Norge» for å unngå og bli tatt av dragsuget. Det blir en brutal avkjøling for Austbø som svømmer mellom isflakene for å berge livet. Han hører skrikene fra andre i samme situasjon. Noen er hardt skadet og det fortvilte er at man hadde ingen mulighet for å yte hverandre hjelp på noen måte.

Redningen for Austbø ble et hollandsk skip som tok ham opp medtatt etter oppholdet i den iskalde sjøen. Av «Norge»s besetning på 197 mann omkom 105, mens 92 ble reddet.

«Eidsvold»s og «Norge»s endelikt på Narvik havn tidlig om morgenen 9. april 1940 var en massakre. 282 mennesker – de fleste unge og ved starten av sitt voksne liv – fikk en brå død i Narvik. De falt i kampen for fedrelandet.

Nytt fra eldrerådet

Tekst: Kjersti Ørvig.

Vi er glade for å kunngjøre at det i løpet av høsten 2025 vil bli arrangert en konferanse for seniorer i byen vår. På denne konferansen vil byens seniorer, representanter for ulike velferdsinstitusjoner, politikere og forskere møtes for kunnskapsdeling og dialog om et generasjonsvennlige samfunn.

Konferansen vil rette oppmerksomheten på gode praksiser og erfaringer i et seniorperspektiv samt aktuell forskning. Konferansen er et samarbeid mellom Eldrerådet i Stavanger, Universitetet i Stavanger(UiS), VID, Stavanger kommune. Senter for nettverksforskning ved UiS vil koordinere arbeidet med konferansen og nettverkets leder professor Ingunn Ellingsen vil være prosjektleder for arrangementet. Målgruppen for konferansen er alle som er interessert i aldersvennlighet\generasjonsvennlighet i et bærekraftig velferdssamfunn.

Nærmere informasjon om tid, sted og innhold vil følge etterhvert.

Etter valg av nytt eldreråd i 2023 er det blitt klart at Eldrerådet ikke lenger har kapasitet til å være arrangør for både konsertene og møtene i Petrikjelleren i tillegg til eldrerådsarbeidet. Rådet ønsker derfor å etablere et samarbeid med andre frivillige som vil overta gjennomføringen av disse arrangementene. Rådet vil bidra til dette med økonomisk støtte.

Vi ønsker å informere om at Eldrerådet i Stavanger har gjort endringer i henhold til rådets sammensetning. Mangeårig leder Rolf M. Amundsen går inn som vanlig medlem i rådet. Ny styreleder er Marianne Kvadsheim som i inneværende periode har fungert som nestleder. Ny nestleder velges på neste styremøte 21. januar. Marit Reiestad har søkt og fått fritak fra sitt verv i rådet og er erstattet av 1 vara Unn Rosenberg som nå går inn som fast medlem

Hjalmar Hylen og rockefestivalen på Woodstocka

Av Henrik Paaske

Ein lørdag di satt på kafé Dolly på Fiskapiren å drøste, spurte Billy om di hadde hørt om Hjalmar Hylen og rockefestivalen på Woodstocka.

«Hjalmar Hylen,» seie Alf seint mens han stryge seg på kjagå. «Der e'någe kjent me d'.» - «Løye ittenavn, forresten,»

«Besteforeldrane kom te byen langt innante fra Hylen i Hylsfjorden, så d'e forklaringå,» seie Billy.

«E d' han så drive Hylen pylsebu på Misjonsveien - den så før hette Cuba bar?» spør Jarle.

«Ja, d'e han,» seie Billy. - «Hjalmar Hylen - the one and only,» - «fydde og oppvokste i Solandsbakken; - oppkalde itte Hjallis; - ein fantast så drog i gang Woodstocka festivalen - byens fysisste rockefestival - samen me kompisane sine i 1972.»

«Koss fekk di d'te?» spurte Affen.

«Jo, allså,» seie Billien i det han lenne seg framøve og legge nevane på den sledne bordpladå. - «Di fekk tag i di brukte plankana så de hadde brukt på forskalingå då di bygde d'e nya påbygge på Atlantic. Så la di di oppå Litle Stokkavatn sånn at d' blei et golv så dekte heila vatnet. - Og for at folk ikkje sko havna i vatnet når di trødde på d', fekk di fatt i någen lange stålbejelkar så faren te Hjalmar som jobbde på Rosenberg, fekk tag i. For akkurat då holdt di på å bygga ein oljeplattform. Og så hadde di for mange stålbejelkar, så Hjalmar og di fekk låna så

mange di trengte. Og så fekk di bårdd håler i båttan av vatne sånn at di kunne trykka ner pålar så kunne holda stålbejelkane oppe. Di sveiste di på onna vatnet. Møje styr, men Hjalmar og Doffen hadde toge både dykkar- og sveisekurs i militeret, så di fekk d' te. Itte på la di golvplankane på tvers av stålbejelkane øve heila vatnet. D' blei det dansegålv, - av ekta treplank - eller woodplank så di seie på engelsk,» sa Billien. Han levte seg sånn i d'han fortalde at ein sko tro d'va han så hadde lagt golvet sjøl heilt aleina.

«Og midt ud på vatnet bygde di te slutt scenå, pluss backstage med egen bar.»

«Stålbejelkane då?» spurte Affen - «Koss fekk di di fra Rosenberg på Buøy te Litla Stokkavatn?»

«Har du hørrt om helikopter?» spurte Billien.

«Bårringå då?» - «Kem skaffte bårremaskinen te di, og kem kunne styr'an?»

«Jallen jobbde hos TS'en, så han årnte me bårremaskinen. Og Kyden hadde bårdd itte olja på ein plattform i Nordsjøen i flerne år, så bårra, d'konn'an,» svarte Billy.

«Koffer Rockefestival på Woodstocka, og ikkje bare Rockefestival på Litle Stokkavatn?» spurte Jarle.

Billien kikte opp i loftå og himla med auene før han sa seint: «Alså, me la jo treplank øve heila vatnet. Og tre på engelsk hette jo wood. E'du heilt ånnas eller?»

«Nei, men eg syns bare d'va et løye navn.»

«D'va jo et dritkult navn,» seie Affen som bare hadde hørt på te nå. «Dessuden blei d'jo ein kobling te den stysta rockefestivalen i heile verå te då - Woodstockfestivalen i upstate New York sommaren 1969.» - «Festivalen så toppde heile driden og hippie bevegelsen med flower power, love and peace.»

«Åja.» - «Kossen la di opp billettosalget?» spurte Jarle.

«For at festivalen sko gå ront økonomisk fekk di avtalt me adle så dreiv pølsebuar i byen at folk kone kjøba billetter hos di. Pylsebilen på torje, di to i Muségaden, Rudlå bar på Lykkeveien, og den me Løvoldsgadå, Maja bar på Misjonsveien, Cuba bar på Randabergveien, di to på Madlaveien, den på Nytorje, Haldors pylsebu i Hillevåg, Quicken på Sandnes og ei pylsbu på Bryne.»

«Så sjøl om billettene bare kåsta 50 kr, så va d'ikje mange di selde. Eg trorkje di selde merr enn 17 billetter te samen. Og siden di fant ud at d'blei for mye styr å sedda opp gjerde ront heile Litle Stokkavatne, så kom adle inn gratis.

«Va d'mange så kom, eller blei d'fiasko,» spurte Affen.

«Mange så kom ja,» seie Billien. - «Fakta e jo at øve 175 000 te samen kom di tri dagane rockefestivalen varte.» - «Så møje folk hadde d'aldr i våre samla i byen før.» - «Ikje siden heller.» - «Ikje ein gang på stadion då Sif og Viking møttes i semifinalen i cupen i 1947, eller då Hjallis kom og sko verme i et stevne på Mosvatnet i 1952 og isen sprakk, va d'så møje folk.» - «Heila veinettet i byen brøyd

samen så ikje ein gang brannbilane, poltiet, sygebilen eller 5'en kom fram.»

«Men golfe på Litle Stokkavatn holdt!» seie Billien.

«Så d'va alt aent enn fiasko!» svarte Billy nåkså fornærma på veigne av Hjalmar og kompisane øve et så domt spørsmål. - «Rockefestivalen på Woodstocka va den fysisste rockefestivalen i byen.» - «Så d' va jo ikkje løye at der kom møje folk.» - «D va kjempe-sukse!» - «D'blei til og me fydde ein guttonge midt mens Santana spelte.»

«Ska sei!» - «Ein guttonge,» seie Jarle.

«Og vett dåkker ka di døypt'an?» - «John Carlos!» - «Oppkalde itte John Lennon og Carlos Santana!» - «Slå den!» seie Billy i d'han slo neven i borde så di tomme kaffikoppane danste. D'va nesten sånn at ein sko tro at d'va han så va faren.

«Om folk kom inn gratis, brydde ikkje Hjalmar og kompisane seg om. Di dreid i d' så lenge folk hadde d' løye. D'va d' d' så betydde någe for di. D' va d' kjekkaste di hadde fonne på så langt.»

«Va du der?» spurte Jarle.

«Klart eg va der!» - «Heile byen va der jo!» -

Billy va i fyr og flamme, og fortsatte å fortella med heila seg:

«Hjalmar åbna showet.» - «Fysst sa han at di så hadde kjypt billetter i pylsebuane i byen, på Sandnes og på Bryne kunne få pengane igjen, - men i pylser.»

«Så sang han «Solnergang øve Valberg tårnet,» signaturviså te LP' en me sama tittel.»

«Itte Hjalmar va ferige, ga han mikken te impresario Gunnar Eide.»

«Så kom Tony and the Swing Blues. Itte di Johnny Band så sang «Ola va fra Sandefjord.» Så kom Wenche Myhre å sang «La meg være ung,» og Arne Bendiksen «Jeg vil ha en blå ballong.» Så dokte Tøffe Kallen opp og sang «Tore Tang.» Stormane applaus. Så kom Pussycats fra Bodø å spelte «Just a little teadrop,» og Hep Stars fra Sverige spelte «Cadillac.» Før di igjen hadde Tommy Steele og Cliff Richard lirt av seg någen sangar, og Pat Boone hadde trødd te me «Speedy Gonzales.» Då tog d' skikkelig av.»

«På lørdagen spelte Nurk Twins, Stacato, Plattfoots, Jan Høiland, Sneakers, Erik Bye, Asfalt, Stavanger ensemblet og Sally Nilson.

*«Ikkje avbryd meg
mitt i stârien min me
et så domt spørsmål,»*

Ikkje før på syndagen entra de store bandå fra udlande scenå - Hollies, Freddie and the Dreamers, Swinging Blue Jeans, Herb Albert and Tijuana Brass, Jim Morrison me'the Doors, the Turtles, Joni Mitchell, Santana, Whistling Jacke Smith, the Who, Gladys Night and the Pips, Joe Cocker, Beach Boys, Led Zeppelin og te slutt Rolling Stones. D' va bare Elvis og Beatles så mangla.»

«Men Ringo va der.» - «Han hadde steppt inn for Charlie Watts, trommisen i Stones, så hadde fått tannverk rett før di sko reisa.»

«Itte the Who hadde spelt «My generation» og jubelen ikkje ville gje seg, gjekk Pete Townsend fram på scenå akkurat som han gjør d' på Woodstockfestivalen 3 år før, og

heiv gitaren sin - ein kvide Gibson gitar te 70.000 kroner - ud te fansen.»

«Så blei d' vidle slåsskamp mydlå di så ville ha na.» «Hjalmar og di så sto på siå, klarte såvitt å brøyta seg fram te kamphanane. Di prøvte å gå i mydlå, men forgjeves. Hjalmar fekk seg, ein skikkelige knyttneve på d' venstra aue, Billien ei knekte tånn og ei bailippa så sprakk udpå kvelden. Gibson gitaren blei jo selvfølgelig ødelagde.

«På «My geneeration,» brøyd Jarle inn: «Når vokalisten Roger Daltrey synge, så stamm' an av og te.» - «Vett du om han jørs på, eller om han stamde forektigt?»

«Koss sko eg vida det, din tog?» seie Billien. - «Ikkje avbryd meg mitt i stârien min me et så domt spørsmål,» sa han og veivte me armane. Billien va nokså irriterte, før han fortsatte med fast blikk og dybe pannerynker.

«Hjalmar og di hadde skafft jysla mange sponsorar så di konne betala de så spelte - Atlantic, Trelastkompaniet, TS'en, GP'en, Rosenberg, Gabbas, Fossen, Bjelland, Durex, Åsheim Sport, Teknisk byrå, Birkemo, Løviks brus, Lura Turistheim, Urmagar Svendsen, Dickens, Gummien, Viking, Tempo, Blikken, Korvetten, Helikopter Service, Place Pigalle og Christians bodega. I tillegg fekk di ein feide avtale me Kredittkassen, for onkelen te Villaen hadde våkst opp i sama gadå på Varden så han så då va banksjefen.»

«Men te tross for sponsorinntektane, va d' ikkje nåkk te å dekkå adle udgiftane te festivalen.» - «Så Hjalmar og di gjekk te slutt kånk så d' sang.»

«Så ka gjør de då?» spurte Affen.

«Nei, ka gjør de då?» - «Ka tror du?» - «Di måtte jo komma seg i arbei adle samen,» - «Jallen og Kyden hadde jo jobb, men di andre hadde ikkje mōje å ta seg te itte di dimde frå militeret og Woodstockfestivalen va gått øve i historien,» sa Billy. «Fekk di seg jobb då?» spurte Affen.

«Kan skjynna di fekk jobb.» - «Stavavanger i 1972 va jo Klondike i bytter og kav.»

«Kyden skafte Leffien jobb i Nordsjøen.» - «Kissaen fekk seg jobb på gliden i Hinnavågen då di bygde Ekofikstanken.» - «Og Kallen fekk seg jobb som trøkkførar på kaien, for han hadde nettopp toge lappen, og et trøkkførarkurs.» - «Og Doffen fekk seg jobb som billettør på Buøy ferjå.»

«Hjalmar då?»

«Faren te Hjalmar så eigde og dreiv både Cairoen på Våland og Cuba bar på kveldsti, lod sønnemaen øveta pylsebuå på Misjonsveien.» - «Så Hjalmar har solgt pylser me alt i åravis, og har han ikkje betalt ner gjelda si te dags dato, så sell' an pylser me alt ennå!»

«Hadd' an ikje jobb på dagti?»

«Jo, - han kjørte bananar.»

«Men d' bleikje bare pylser og bananar me Hjalmar, for han fortsatte å spel' inn viser og gje ud LP' ar og seinare CD' ar.» - «Så han tjente någen slantar på visene sine og.» - «Av og te ville di ha han te å synga ront forbi.» - «Spesielt i Haugesund blei han poppelere.» - «Der va han fast innslag i åravis på Sildajassen.» - «Innigjønå fjordane og ville di ha han sko synga.» «Så han sang og spelte

med kompisane sine både på Sand, i Vikedal, på Knapphus, i Jøsenfjorden, i Erfjord og kvert år i juli på Ombofestivalen.»

«Ka handle sangane hans om?» spurte Jarle

«D' går mōje på han og kjeresten i visane, kan du veda. - «Telstur te Jørpeland,» «Besøg på Børøy,» «Plommer på Fister,» «Kaffi hos Knut,» «Sett deg her hos Meg i sofaen,» «Drøs i sengå ein syndags mårning,» osv.

«Men gratis rockefestivalar blei d' ikkje merr av.»

«Snipp, snapp snudel!» sa Billy te slutt.

«Ja, d' va litt av ein fortelling,» sa Affen.

«Kjenne du' an Hjalmar?» spurte Jarle.

«Ja, eg kjenn' an jo, for eg vokste opp ikkje så langt ifra' an.» - «Og me gjekk begge

på Kampen.» - «Ikkje i same klasse, for han va elre enn meg.» - «Så, eg kjenn' an jo litt.» - «Me snakkes samen når me treffes, enten på byen eller i pylsebuå hans når eg vil ha meg ei me alt.» - «Han har forresten den einaste pylsebuå i byen så selle Idsø og Gabba sine pylser.» - «Di e bare sinnsykt goel!»

«Så hvis du kjenn' an,» seie Jarle, «så kan du jo spørr om han har lyst å treffa oss ein dag øve ein kopp kaffi og någen jødekager her på Dolly.» - «Kanskje han har någen goe idéar så me kan ta me te han onkel Kjell Ivar og co siden han e sjef for Ombo festivalen?» - «D' konne jo våre lōye å hørrt ka han tenke.»

«Ja, det kunne sikkert våre lōye,» seie Billy. «Eg ska spørr han når eg treff' an neste gang.»

De gjør Stavanger til en mer demensvennlig by

Jan Erik Fosmark og Ruth Haslerud fra Kompetansesenteret for demens sprer kunnskap med sine kurs, som har gjort ansatte på biblioteket, museum, tannlegekontor og butikker tryggere i møte med mennesker rammet av sykdommen.

Tekst og foto: Solfrid Sande, Stavanger kommune

– Vi som jobber i helse kan ikke løse dette. Vi må ha med alle rundt i møte med denne utfordringen når flere blir rammet, forteller Jan Erik Fosmark og Ruth Haslerud fra Kompetansesentret for demens, som sprer kunnskap om sykdommen gjennom blant annet kurs for samfunnsaktører og næringslivet.

De fleste som blir rammet av demens bor nemlig hjemme og deltar i samfunnet, og de vil bli flere i årene som kommer. Som en demensvennlig by er Stavanger kommune opptatt av å lære opp både egne ansatte, og samfunnet rundt.

I november var det Stavanger sentrum som ble mer demensvennlig på kurs hos Haslerud og Fosmark. Tidligere har de blant annet gitt denne kunnskapen til ansatte på Sølvberget, Museum Stavanger, taxinæringen, legesentre, tannleger og politiets operasjonssentral.

Et godt synlig klistremerke etter fullført kurs gir besøkende informasjon om at dette stedet har kunnskap om demens.

Kunnskap og inkludering viktig

De to faglederne fra kunnskapscenteret gir kursdeltakerne konkrete tips til hvordan

den enkelte kan møte en demensrammet i en butikk eller på et museum, med informasjonsfilmer fra Nasjonalforeningen for folkehelsen, og med fagkunnskap.

– Demens er mer enn glemsomhet. Det er endring i adferd. Våre holdninger blir dermed viktige i vårt hyperkognitive samfunn, sier Fosmark.

Når personer ikke lenger er helt kognitivt på topp, trekker flere seg unna vanskelige sosiale situasjoner og blir mer isolerte. Derfor er åpenhet og det å tørre å be om hjelp fra de en har rundt seg viktig, forteller Fosmark.

Nyttig kurs om felles utfordring

Medlemmene i Stavanger sentrum som fikk opplæring og sertifisering som demensvennlige denne novemberdagen, var fra svært ulike virksomheter. Men alle er de i kontakt med personer som kan være rammet av demens, og har satt det røde klistremerket synlig ved inngangsdørene sine.

For apoteker Jakob Chowaniec er kommunikasjon og god kundecontact viktig. Hos ham møter de daglig mennesker med utfordringer som blant annet demens.

– Det er bra med slike kurs. Vi må kunne kommunisere og forstå kundene våre på apoteket, sier Chowaniec som setter pris på kurset, som han tar med seg videre til de ansatte. Han forteller at de ofte deler

kundeopplevelser med hverandre, for å lære hvordan de løser utfordringen, eller hva de kan gjøre bedre. For ham er det tre ting som er ekstra viktig i jobben.

– Man må være tålmodig, vise respekt og et smil ekstremt viktig.

I Norge har vi lite demens sammenlignet med andre vestlige land. Vi er friske, men med høyere levealder blir det flere med demens. I dag er 100 000 nordmenn rammet, men i 2030 når befolkningen har flere over seksti enn under, vil disse tallene være langt høyere.

Tips

Vær bevisst måten du snakker: bruk korte setninger, tydelig språk, spør om en ting om gangen og vent på svar.

Gjensidig kontakt er viktig

Vær positiv og respektfull

Kroppsspråk viktigere enn ord: et smil og øyekontakt er viktig

Vil du delta på demensvennlig kurs eller ønsker mer informasjon om demens?

Kontaktinformasjon:

Fagledere på kompetansesenteret for demens i Stavanger kommune er Ruth Haslerud og Jan Erik Fosmark.

Telefon: 51 91 27 99 eller 51 50 89 25.

E-post: kompetansesenter.demens@stavanger.kommune.no

Pårørendeskole i Stavanger kommune

Av Heidi Helen Nedreskår, seniorrådgiver Helse og velferd

Hva er en pårørendeskole

Pårørendeskole er et kurstilbud til deg som har omsorg for, eller er i nær relasjon med en person som har demens. Den som har demens, trenger ikke å være et familiemedlem. Flere opplever at venner får demenssykdom og ønsker mer kunnskap for fortsatt å kunne være en god venn.

Stavanger kommune har etablert tre pårørendeskoler i samarbeid med Fylkeslaget til Nasjonalforeningen for folkehelsen, Tasta og Blidensol sykehjem.

Innhold i kurset

Kurset går over fem kvelder og varer cirka i tre timer. Kurskveldene innledes med forelesning om ett eller to tema og avsluttes med samtale i gruppe.

- Tema som presenteres:
- Kunnskap om demenssykdommer
- Kommunikasjon med personer med demens
- Atferdsendring hos personer med demens
- Hvordan ivareta egen helse som pårørende
- Rettigheter og lover som gjelder personer med demens og deres pårørende
- Demensutredning og tjenester/tilbud i kommunen

- Informasjon om tilbud fra Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Velferdsteknologi som kan være nyttig for personer med demens og deres pårørende

Hvor og når gjennomfører Stavanger kommune pårørendeskole?

Stavanger kommune samarbeider med Tasta sykehjem om å arrangere pårørendeskole. Tasta sykehjem har gjennomført pårørendeskole i mange år. Pårørendeskolen holder til i lokalene til Tasta sykehjem og blir gjennomført i løpet av januar og februar måned hvert år.

Kontaktinformasjon til Tasta sykehjem:

tone.anita.ostradt@stavanger.kommune.no
Telefon: 45 73 33 05

Fylkeslaget til Nasjonalforeningen for folkehelsen har arrangert pårørendeskole siden 1996. Pårørendeskolen holder til på Ågesentunet i Hillevåg og gjennomføres årlig i september og oktober måned. Nasjonalforeningen gjennomfører også samtalegrupper i etterkant av avsluttet pårørendeskole. Tilbudet gjelder for dem som ønsker å fortsette med gruppesamtaler etter at pårørendeskolen er avsluttet.

Pårørendeskolens målsetting

Gi pårørende økt kunnskap om demenssykdommer.

Gi innsikt i metoder for kommunikasjon og samhandling med personer med demens.

Bidra til at pårørende får kjennskap til rettigheter og aktuelle lover.

Gi informasjon om hvordan man tar kontakt med hjelpeapparatet.

Oppleve støtte gjennom å møte andre pårørende som er i samme situasjon.

Fra Tasta sykehjem.

Fra Ågesentunet.

Blidensol sykehjem

Kontaktinformasjon til Fylkeslaget Nasjonalforeningen for folkehelsen:

For påmelding:

rogaland@nasjonalforeningen.no

Telefon: 51 52 43 55 for informasjon om pårørendeskolen.

Den nyeste pårørendeskolen i Stavanger kommune startet opp i 2024 på Blidensol sykehjem. Pårørendeskolen er etablert i et samarbeid med Fylkeslaget for Nasjonalforeningen for folkehelsen og Stavanger kommune ved Blidensol sykehjem og kompetansesenteret for demens. Pårørendeskolen gjennomføres i Blidensol sykehjem sine lokaler i løpet av mars og april måned.

Denne pårørendeskolen henvender seg til alle pårørende, men inviterer særlig inn pårørende til:

- yngre personer med demens
- personer med utviklingshemning
- personer med fremmedkulturell bakgrunn

I etterkant av pårørendeskolen blir det tilbud om samtalegrupper dersom det er ønske om det fra flere deltakere.

I tillegg vil det bli tilbud om samtalegruppe for «voksne barn» av personer med demens. Barn av personer med demens opplever andre problemstillinger enn ektefeller og samboere og det er kommet inn ønske om at kommunen etablerer egne grupper for dem.

Kontaktinformasjon om pårørendeskolen på Blidensol sykehjem:

For påmelding:

rogaland@nasjonalforeningen.no

Telefon: 51 52 43 55 for informasjon om pårørendeskolen.

Hvor finner man opplysninger om pårørendeskole?

De som gjennomfører pårørendeskolen, lager hvert år et program i god tid før pårørendeskolen starter opp. Denne informasjonen blir sendt ut til aktuelle virksomheter og ansatte i kommunen og til sykehuset, slik at informasjonen kan formidles til aktuelle pårørende. Plakaten blir hengt opp i fellesarealer til informasjon.

Stavanger kommune har også informasjon om pårørendeskolen på sin internettside. Du kan også ta kontakt med Stavanger kommune for informasjon her: www.stavanger.kommune.no

Hvordan melde seg på til pårørendeskolen?

Du kan ringe telefonnummeret som er oppgitt dersom du ønsker det. Det er også oppgitt lenke til påmelding, eller du kan skanne QR -kode på informasjonsbrosjyren med mobilen.

Som deltaker betaler du en egenandel. For kommende pårørendeskole på Blidensol er avgiften på kr. 300 per person.

Det blir enkel servering med kaffe/te/vann og noe å bite i.

Velkommen til Pårørendeskolen – sammen skaper vi en bedre hverdag for pårørende og personer med demens!

Skipper Worse Stavanger: kampen mot kuttene

Hun grøsser ennå ved tanken, Randi Tone Overskeid, daglig leder av Skipper Worse AS: - Denne gangen var det på hengende håret at vi unngikk drastiske, destruktive følger da kommunen ville kutte driftstilskuddet for 2025.

Av Nina Tjomsland (tekst)

Randi Tone Overskeid.

Forslaget i høst var å kutte hele 2 millioner kroner av de 6,9 millionene vi hadde for 2024.

Vi slet oss gjennom utallige arbeidstimer og våkenetter for å vri og vrenge på budsjettet, og vurdere hvilke konsekvenser dette ville føre til. Men oppsigelser og reduserte åpningstider ville ha vært umulig å unngå, med drastiske følger for svært mange av gjestene våre.

Driften vår handler om livskvalitet. Vi har særlig omsorg for de eldre som bor alene og kommer til oss for å treffe venner – svært ofte folk som de er blitt kjent med her. Og her kommer de ut av ensomheten, og mange erklærer at «dette er blitt mitt andre hjem.» De storkoser seg i kafeene våre, og mange kombinerer vennetreff med trening.

Nå kan mange bo hjemme lenger

Det vi fryktet aller mest, var at når våre eldste medlemmer ikke lenger hadde vennetreffet å se frem til, ville de slutte å trene også. Dette ville selvfølgelig slå drastisk ut for hvor lenge de kunne bo hjemme og klare seg selv – og det er tankevekkende at hver eneste sykehjemsplass koster kommunen rundt 1 million kroner i året, presiserer Randi-Tone.

Hun har arbeidet ved Skipper Worse Ledaal siden 2012, og har strukket alle strikker til det ytterste for å bidra til et åpent, varmt og inkluderende miljø; mest mulig allsidig for både kropp og sjel.

2000 «hoder» innom hver uke

Institusjonen er opprettet og eid av Nasjonalforeningen Stavanger helselag. Mens adgang er gratis, betaler medlemmene av det omfattende treningstilbudet Aktiv en meget overkommelig kontingent – takket være kommunens tilskudd, pluss utrettelig

innsats fra de forholdsvis få ansatte pluss en rekke frivillige. For tiden har Skipper Worse rundt 900 medlemmer; til sammen er godt og vel 2000 «hoder» innom trening på Hundvåg og Sunde, samt de fire sentrene, Ledaal, Madla, Tasta og Ågesentunet i Lillevåg hver uke. Dette er byens største treningstilbud for alle over 55 år. Mens spennet i alder er fra 55 til 97, ligger hovedtyngden av medlemmene på trening mellom 65 og 75 år.

– Oppsigelsesbrev lå klar

- I neste omgang forhandlet politikerne seg fram til et planlagt kutt på 1,28 millioner. Vi la inn ekstra arbeidstimer her, og flere ekstraordinære styremøter, for å prøve å unngå altfor drastiske vedtak. Torsdag 12. desember hadde vi bestemt oss, og gjort klar brev til å gå ut om oppsigelser og reduserte åpningstider. Samtidig tok gjestene våre initiativ til raske underskriftskampanjer, og leserbrev kom inn i Aftenbladet. Et slikt kutt er på den ene siden en ørliten sum

i kommunens budsjett – men ville på den andre, uunngåelig slå ut med ganske andre utgifter til helse og omsorg.

- Og så, i aller siste øyeblikk, kom da Senterpartiet på banen, og forhandlingene mellom politikerne endte med vedtak i Bystyret om at vi fikk beholde samme tilskudd som vi hadde i 2024, forteller Randi Tone.

Presset var over. - Selvfølgelig var vi lettet og glade, men hele prosessen hadde vært så langvarig og krevende at vi var ganske matte, alle sammen!

Men mattheten, den var raskt tilbakelagt. Nå er vi i full gang med planer for 2025! Bare kom inn, og få en hjertelig innføring i alle tilbudene Skipper Worse har å by på.

Og her kommer de ut av ensomheten, og mange erklærer at «dette er blitt mitt andre hjem.»

Livredderne

– Jeg er dypt imponert over det frivillige i Kirkens SOS. De sitter og venter, og de aner ikke hva som kommer i neste samtale. Når mennesker er dypt fortvilet, er det noen som tar telefonen og redder liv.

Av Vilhelm Viksøy

Attesten kommer fra psykolog Erlend Mork. Til daglig arbeider han ved TIPS Sør-øst, en regional kompetansetjeneste som skal yte tidligst mulig hjelp til mennesker som viser tegn til psykose. De siste årene har han også vært en del av fagrådet i Kirkens SOS og gitt råd og innspill til det faglige arbeidet.

– Jeg kjenner ikke organisasjonen over tid, men jeg har blitt kjent med noe av verdigrunnlaget. Det er en sterk organisasjon, og det er ikke tilfeldig at de har holdt ut i 50 år, sier han.

Viktig supplement

Frivillige, vanlige mennesker som bruker tid til å hjelpe andre mennesker, er en av verdiene. Den andre verdien han løfter fram er rommet som gis for den eksistensielle samtalen. Mer om dette senere, for det er mer å si om de frivilliges innsats.

– I Kirkens SOS er det vanlige mennesker som snakker med vanlige mennesker. Det er enormt verdifullt. Det er selvsagt viktig med

Erlend Mork

Psykologspesialist ved TIPS Sør-Øst

Spesialisering innen klinisk voksenpsykologi

Doktorgrad som tar for seg selvmord og selvskading hos mennesker med psykoselidelser.

Medlem av fagrådet i Kirkens SOS hvor han har gitt råd og innspill til det faglige arbeidet.

behandling og det profesjonelle tilbudet jeg selv står i, men det er i hverdagen det meste foregår. Det er der livene våre leves, sier han.

– Å ha en tjeneste som Kirkens SOS senker derfor terskelen for de vanskelige samtalene. Det er et tilbud som er på tvers av og i tillegg til vårt, sier han.

Feilbarlige mennesker.

– Jeg liker at vi ikke er perfekte som mennesker. Ingen er jo det. De fleste av oss har jo opplevd at livet har gått skeis noen ganger. Det er som feilbarlige medmennesker de frivillige står i tjenesten, sier han.

Opplæring, oppfølging, kurs og veiledning som alle frivillige får, er også en kompetanse som blir et gode langt utenfor samtalerommet.

– Når de frivillige ser familie, venner, kolleger som er slitne og har det tungt, da våger de å spørre hvordan det går og de har også erfaring i å spørre om livet er så tungt at de tenker å ta sitt eget liv. Det er en stor verdi for hele samfunnet vårt.

Åndelig samtale

Den andre verdien han trekker fram hos Kirkens SOS i tillegg til frivilligheten, er rommet for den eksistensielle samtalen.

– Jeg er glad for at Kirkens SOS har en så eksplisitt plass for de åndelige og eksistensielle behovene. Det står mitt hjerte nært at det finnes et sted der det er rom for å tenne lys og be en bønn. Det eksistensielle er jo en stor del av et menneskes liv og her har Kirkens SOS en lang diakonal tradisjon og et eksplisitt verdigrunnlag. Dette er viktig, og det håper jeg ikke de forlater, understreker Erlend Mork, og utdyper.

– En selvmordssamtale i seg selv er jo eksistensiell, bokstavelig talt, men det er også rom for å snakke om Gud og tro i møte med Kirkens SOS. Det er en fin ting som ikke alle hjelpetjenester tilbyr. Her er rom for alle. Kirkens SOS favner høyt, men også bredt.

Bare litt til.

At tilbudet fra Kirkens SOS er til hjelp for de som tar kontakt, er han ikke i tvil om.

– Selvmordstanker og selvmordsfare går i bølger. En samtale med en frivillig i Kirkens SOS kan gi hjelp gjennom krisen. Hjelp til å hold ut litt lenger. Til neste dag. En uke til. Slike samtaler hjelper, sier Mork.

Dilemma.

Samtidig ser han visse utfordringer ved tjenesten.

– Noen mennesker trenger av og til en liten dytt i krevende situasjoner. For det kan bli destruktivt dersom man blir sittende fast i eget liv. Dette er et dilemma for en tjeneste som Kirkens SOS, hvordan være der og «ta imot» samtidig som man skal være konstruktiv og hindre slitasjen både for innringer og den frivillige, spør Mork.

Han har ikke svaret – han løfter det bare fram som et dilemma.

Lære å være.

Selv om han har erfaring med Kirkens SOS gjennom arbeidet i fagrådet, har han ikke selv vært frivillig.

– Når jeg jobber med selvmordsnærhet i det daglige, er det godt å la frivilligheten være andre steder, sier han.

Som pensjonist, derimot:

– Ja, da kan det jo hende jeg savner slike samtaler, sier Erlend Mork med et smil. Før det blir aktuelt, venter innføringskurs også for psykologen.

– Og det vil jeg ha godt av. Som fagperson er jeg opptatt med å skape forandring og finne løsninger. Samtalene hos Kirkens SOS handler mer om å være til stede hos et annet menneske. Der har jeg også mye å lære.

KIRKENS SOS

Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett.

Samtaletjenesten drives av over 1000 frivillige, nærmere 90 av disse er i Rogaland.

Alle henvendelser til Kirkens SOS er anonyme

Les mer på kirkens-sos.no/frivillig

Superintendent (biskop) Lauritz Claussen Schaboe (skabo) Scavenius i Stavanger

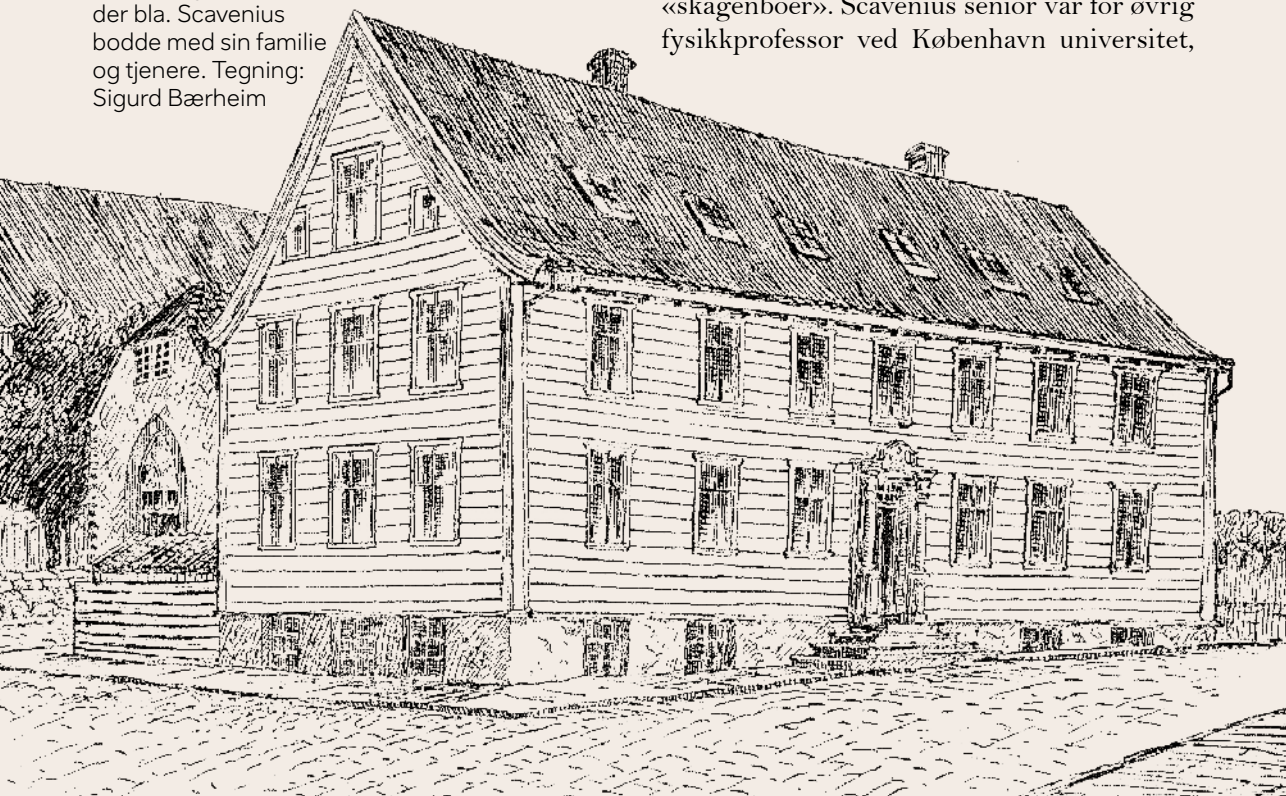
GUNNAR A. SKADBERG

Innledning

Jeg har hatt gleden av å skrive både korte og lange artikler om Stavangers mangfold av biskoper gjennom 900 år. Når byen nå i 2025 skal markere at det er 900 år siden Stavanger bispedømme ble opprettet, kan det passe godt å presentere en av byens fargerike biskoper jeg vil tro er ukjent for de fleste.

Lauritz Nicolai Claussen Schaboe, kjært barn har mange navn, som latiniserte sitt etternavn til Scavenius, ble innsatt som Stavangers nye superintendent eller biskop 20. mai 1605. Han fikk da overta forgjengeren Jørgen Erikssøns gods med unntak av hans private eiendommer. Scavenius var biskop nr. 32 i byens historie, og den fjerde i rekken av protestantiske biskoper.

Bispeboligen på Domkirkeplassen der bla. Scavenius bodde med sin familie og tjenere. Tegning: Sigurd Bærheim

I boken "Reformasjonen, den store historien" fra 2017, skriver forfatterne Aarebrot og Evjen: "Det var jesuittskoler som utdannet prester spesifikt for de nordiske landene, og tidlig på 1600-tallet klarte man å få en av disse utnevnt til protestantisk biskop i Stavanger. Dette var ikke uten risiko, og i de fleste protestantiske land var det ikke bare forbud mot jesuitter, men hvis de ble avslørt, kunne dødsstraff vente." Denne uttalelsen var med sikkerhet myntet på biskop Scavenius.

Biskop Schaboes bakgrunn

Lauritz Nicolai Schaboe var født i København i 1562, men etternavnet hadde sitt opphav i stedsnavnet «Skagen», tettstedet på nordspissen av Jylland, der faren Claus Schaboe/Scavenius var født som «skagenboer». Scavenius senior var for øvrig fysikkprofessor ved København universitet,

Stavanger-biskop. Tegning Henry Imsland

så intelligensen i denne familien var ingen mangelvare.

Schaboe jr. ble da også en meget lærd mann. Han hadde studert ved jesuitteruniversitetet i Braunschweig, øst for Hannover i Nieder Sachsen, og 13. oktober i 1597 skrev han brev til jesuittene i Braunschweig der han bekjente at han "hadde visshet om at det fantes kun én alminnelig [katolsk] kirke utenfor hvilken det ikke fantes frelse." Men bare to år seinere skrev han et nytt brev til samme adressat der han bedyret at han ville komme til Braunschweig for å avlegge skriftemål, noe som innebar konvertering til protestantisk lære. Skulle han ha noen framtid i Danmark-Norge som prest, var dette en forutsetning. Som protestantisk prest kunne Schaboe gifte seg, og dette benyttet han seg av da han ektet Marthe Ditlevsdatter Foss fra Køge.

Scavenius fikk kongelig stipendium av Frederik II for å kunne studere ved universitetene i Rostock og Wittenberg. Fra 1590 var han ansatt som rektor ved Vår Frues skole i København, og i 1594 fikk han ansettelse som professor i pedagogikk ved universitetet i den dansk-norske hovedstaden.

Superintendent i Stavanger

I 1600 ble Scavenius utnevnt til sogneprest

i Tårnby menighet på Amager i København, en stilling han beholdt fram til 1605 da han ble utnevnt til superintendent i Stavanger, noe som hadde vært umulig om brevene han hadde sendt til Braunschweig hadde blitt offentlig kjent.

Scavenius ble ordinert til sin framskutte posisjon som superintendent i Vår Frue kirke i København 21. mai i 1605. Ordinand var biskop Peder Vinstrup på Sjælland.

Tittelen superintendent ble innført ved reformasjonens innførelse i Danmark i 1536 og i Norge året etter. Superintendenten var underlagt kongen som hans tilsynsmann, og han skulle overvåke prestene, menighetene og livsførselen både i presteskaper og menighetene. Superintendentene var kongelige embetsmenn, og de hadde ingen styring over kirken i Danmark-Norge, for den befant seg under kongemakten i København. Superintendentene mistet også verdighetstegnene ring, stav og mitra, kjennetegn som symboliserte de katolske biskopene. Tittelen «biskop» var ikke lett å fjerne fra den daglige språkbruken, så etter 1700 ble den gamle embetstittelen igjen godkjent av de dansk-norske myndighetene.

Problemer som fortidig katolikk

Superintendent Schaboe var klar over at han måtte ligge lavt i terrenget mht. sine trosoppfatninger om han skulle få beholde stillingen som biskop i den protestantiske kirken, særlig etter at kong Christian IV i 1606 advarte mot jesuittfaren som truet landets politiske og religiøse regime.

Lauritz Schaboe ba seg derfor fritatt som dommer i en rettssak som i 1613 skulle avholdes ved en herredag i Skien der Christopher Hjorth, en av Schaboes studiekamerater fra jesuittuniversitetet i Braunschweig, skulle stilles for retten grunnet katolske sympatier. Schaboe ville øyensynlig ikke stille sin godt lønnede stilling på spill ved at hans egen fortid ble blottlagt under denne rettssaken.

Schaboes katolske sympatier gjorde at han beflittet seg lite med teologiske studier og uttalelser i sin bispeperiode i Stavanger. I stedet engasjerte han seg i matematiske studier og historie, og det var trolig han som oppfordret sokneprest Peder Claussøn Friis i Sør-Audnedal til å skrive "Norriges Besrcifvelse", et fremrangede historieverk fra 1600-tallet.

En kulturelt interessert superintendent

Lauritz Schaboe var en flittig, ordentlig og nøyaktig mann som fulgte opp det arbeidet hans forgjenger i bispstolen, Jørgen Eriksson, hadde begynt å modernisere bispedømmet på Sør-Vestlandet. Schaboe ble regnet som en dyktig og pliktoppfyllende administrator og nyskaper innen landets nyopprettede protestantiske presteskap.

Bl.a. fikk superintendent Schaboe laget en jordebok med inntektsoversikt over alt jordegods som kirken eide i Stavanger bispedømme. Boka kalles "Grågås" og lå ferdig i 1620, og den er en bok som blir ansett for å være et viktig bidrag til bispedømmets historie fra en tid fattig på kilder. Samme år som denne boken ble utgitt, hadde superintendent Schaboe en årlig inntekt på 860 riksdaler.

Om prionerarbeidet med «Grågås» skrev forfatteren Georg Johannesen: "Den siste av de tapende jesuittene var muligens Stavanger-bispen L.C. Scavenius. Han skrev aldri et teologisk ord, men lot skrive GRÅGÅS, et praktverk av en jordebok med kart over bispedømmets militært utsatte kyster og dalstrøka innafor.»

Kart over Stavanger bispedømme 1618

Etter en visitasreise til Østlandet via Eidfjord i Hardanger, bearbeidet Scavenius opptegnelser han hadde foretatt på ferden, og han laget et kart over sitt bispedømme. Kartet ble fullført i 1618. Superintendenten hadde god hjelp i sitt arbeid av et kart over

Vi ser Scavenius hadde liten kunnskap om Telemark.

Vestlandet som var tegnet noen år tidligere av biskopkollaga Anders Foss i Bjørgvin.

Scavenius' kart ble trykket i 1638 av de nederlandske kartografene Joan og Cornjelis Blaeu. Scavenius fikk ros i sin samtid også fordi han i 1625 sørget for å renovere klosterkirken på Utstein.

Superintendent Schaboe var en kulturelt interessert mann, og under hans periode som stavangerbisp fikk den såkalte stavangerrenessansen sitt oppsving, kjennetegnet bl.a. gjennom Godtfried Hendtzchels malerkunst og glassmaleriene til Michel Krøger og Carsten Lytke.

Utfordrende visitasreiser

Når superintendent Scavenius skulle på visitasreiser til Hallingdal og Valdres, seilte han inn Boknafjorden til Sandeid, og derfra bar det over land til Ølen og videre inn Hardangerfjorden til Eidfjord. Fra 1126 til 1631 tilhørte Hallingdal og Valdres Stavanger bispedømme etter at Bjørgvin ble delt. Eidfjord tilhørte i samme periode Hallingdal prosti.

Siden Stavanger-bispen kun hadde lov å skrive ut skyssmannskap fra eget bispedømme, var Eidfjord innlemmet i Stavanger bispedømme, og fra Eidfjord gikk den korteste veien over fjellet til Hallingdal.

Skyssmannskapet fra Eidfjord hadde plikt til å føre biskopen og hans følge over Hardangervidda til Halne og dalførene i øst.

Skyssmannskapet hadde også ansvar for å skaffe hester til den strabasiose ferden over fjellet. Men før avreise fra Eidfjord måtte superintendent Scavenius gå gjennom kirkebøkene til presten Otte Torsteinson i Eidfjord og signere dem. Biskopen var også pålagt å registrere innboet i kirken og prestegården.

I slutten av august i 1615 hadde 54 år gamle superintendent Scavenius med seg to teologiske kandidater som skulle hjelpe ham som skrivere og notere ned hans observasjoner, for underveis beskrev den kunnskapstørste biskopen avstander, elver, broer, vann, fjell og bosettinger. Ved Halne på Hardangervidda stod det den gang nylig oppførte overnattingsbuer, og der møtte nye skysskarer med uthvilte hester fra Hallingdal for å følge biskopen det siste stykket ned til Hallingdalen.

Varden på Nybunut måtte Scavenius med følge passere på visitasreiser til Hallingdal og Valdres. Foto fra boken: Kulturhistorisk vegbok. Hordaland. 199

Det lå altså en grundig logistikk i undergrunnen av en visitasreise fra Stavanger tur retur Hallingdal og Valdres. Før avreise fra Stavanger var det således sendt brevbud til Truge, presten i Hol, om at han og skyssfolk fra Hallingdal måtte møte biskopen på en bestemt dato når Scavenius var på vei ned fra fjellet mot Hallingdal.

Kløvhesten var nødvendig om superintendenten skulle komme fram på sine visitasreiser i fjellheimen. Foto fra boken: Kulturhistorisk vegbok. Hordaland. 1993

Kapellan Lauritz var kjentmann, og han red foran følget. Snart skulle for øvrig Lauritz bli prest i Eidfjord.

Trøblete prester

Schaboe hadde, som sine forgjengere, mye trøbbel med å få prestene i Stavanger bispedømme til å leve det de lærte. Noen av vanskene arvet han etter sin forgjenger i bispestolen, Jørgen Eriksson. Det gjaldt f.eks. Abraham Engelbrektson, sogneprest i Avaldsnes, som under herredagene i Stavanger 3.-8. august i 1607 stilte med avkuttet prestekjole, noe som fikk kong Christian IV til å spørre hva som var i veien. Svaret var at biskop Jøgen Eriksøn hadde fratatt Avaldsnespresten rentene av gårdene Våge og Velle som hadde tilligget hans embete «fra arilds tid» og like fram til hans forgjenger Christoffer Sigurdson, hevdet Engelbrektson. Det fins mange kreative måter å demonstrere på!

Superintendent Scavenius dokumenterte imidlertid at inntektene fra de to aktuelle gårdene var fratatt avaldnespresten allerede i 1530 da presten på Avaldsnes, Mikkel Skytt, grunnet utførte ulovligheter, ble arrestert av lensherren på Bergenhus, og som en del av straffen ble hans embete deretter fratatt denne inntekten.

Peder Tøgersen

Domkapitlet i Stavanger hadde mye vansker også med presten Peder Tøgersen (Schiøtt) på Helleland som hadde rømt fra sitt tidligere embete i Bygland i Setesdal hvor en rekke av hans soknebarn, av den grunn, var døde uten å ha fått anledning til å skrifte eller å få nattverd. Andre hadde drukket bryllup uten å bli viet, og disse hadde da bare flyttet sammen uten kirkens velsignelse. Tøgersen påstod at han var redd for at drikkfeldige setesdøler ville ta livet av ham, og derfor avsto han fra å møte opp ved disse bryllupsfeiringene.

Da Tøgersen, grunnet sin store forseelse,

møtte for domkapitlet i Stavanger i 1608, gråt han, ba om nåde og om at kapitlets medlemmer måtte gå i forbønn for ham hos lensherre Jørgen Kaas. Tøgersen ba også om nåde for sin fattige hustrus og sine uforsørgede barns skyld, og forlatelse fikk han med biskopelig velsignelse på kjøpet.

I 1610 ble Peder Tøgersen på nytt stevnet for domkapitlet – denne gang for å ha besvangret sin sogneprests tjenestepike. Tjenestejenta hadde drept fosteret og var deretter blitt henrettet. Peder bedyret sin uskyld og klarte også denne gang å smette unna straffen. I 1623 sto han igjen tiltalt for samme type sak – denne gang med Barbara Eivindsdatter. Likevel fikk han fortsette som prest i Helleland, trolig grunnet mangel på utdannede prester.

Peder Hansson Hjorteland

I 1616 ble presten i Torvestad, Peder Hansson Hjorteland (fra Suldal?), innkalt til Stavanger der han ble pålagt å preke i Domkirken med tilsyn av kirkens to prester. Hjorteland kom dårlig fra denne eksaminasjonen, og han lovte derfor å studere teologi med større iver enn han hittil hadde gjort. Han lovte også å avholde seg fra «drukkenskap, letfærdighet, slagsmaal, bulder og trætte».

Men få måneder seinere ble den uforbederlige Hjorteland igjen tilkalt Stavanger der han ble stilt for domkapitlet, kirkens domstol, som fratok ham embetet som prest. Hjorteland tryglet da om å få en samtale med biskopen, og Scavenius ga ham nok en sjanse mot at presten la lettfærdighet og uskikkelighet på hyllen for godt.

I 1620 ble igjen Hjorteland oppsagt fra sin stilling av sin sokneprest. Hjorteland var da så freidig at han anmeldte sin overordnede til domkapitlet grunnet avvik fra presteordinansen, men vitnemål fra menighetslemmer om Hjortelands atferd, avdekket at presten ikke hadde en oppførsel

som samsvarte med hva en Guds tjener burde representere.

Men nok en gang gikk domkapitlet og lensherre Gabriel Kruse inn for at Hjorteland skulle få fortsette i sitt embete hvis han avga løfte om «ædruelgihed, fredelighed og et ustraffet levnet.» Da sognepresten i Torvestad døde året etter, fikk Hjorteland overta dette embete!

I 1625 var Hjorteland i krangel med sin nabo, Jon Vikse på Torvestad, om plassering av skiftesteiner. Soknepresten hadde overhalt sin nabo med skjellsord, og fra prekestolen fikk også Vikse en skjennepreik.

Superintendent Scavenius mente at nå var sjansene til å beholde kappe og krave oppbrukt, og han ville ha Hjorteland avsatt ikke bare i Torvetad, men i hele sitt bispedømme. Men nok en gang fikk biskopen motstand fra domkapitlet og lensherren, denne gang Henrik Bille, og for fjerde gang fikk Hjorteland forlatelse om han forpliktet seg til å forbedre sin oppførsel. I tillegg ble han denne gang pålagt å betale 40 riksdaler til Domkirken og Hospitalet på St. Pedersgjerde samt å be sin menighet om forlatelse fra prekestolen.

Spåkonen Ingegjerd Monsdatter Torvestad hadde sagt at Hjorteland ikke kom til å være sogneprest i mer enn tre år. Da dette kom presten for øre, oppsøkte han Ingegjerd på nabogården der han skjelte henne ut som trolldjevel før han slo til henne. Hjorteland døde i løpet av 1626 mens Ingegjerd siden ble brent som heks, og sønnen hennes ble halshogd for sitt ledtog med moren.

Hospitalet på St. Pedersgjerde

I 1612 sørget superintendent Schaboe for at Stavangers byens hospital på St. Pedersgjerde, som lå under bispestolen, fikk ny fundas (reglement og skrevne forordninger), noe som tydeligvis hadde manglet fram til da. Den nye fundasen ga regler for bespising, regnskapsførsel og ikke minst redegjorde den

for de forpliktelser som var pålagt forstander og råds kvinne. Julaften 1614 sørget biskopen for at en tønne «munngát» (innenlandske ølsorter), tilkom hospitalslemmene.

Problemer med lek og lærd

I 1619 stevnet superintendent Schaboe den skotskfødte skipsbyggeren og Stavangerborgeren Thammes Leth for byretten etter at skotten hadde forulempet bispinnen med ukvemsord i stuen hos kjøpmann Christen Trane. I et rettsmøte som ble avholdt i Rådstuen på Domkirkeplassen 23. februar i 1619, skrev Leth under på at han fra nå av aldri mer verken «med ord eller gjerninger, drukken eller edru» skulle overfalle eller forulempe biskopen eller hans frue. Samme år sa Leth opp sitt borgerskap i Stavanger og flyttet fra byen. Hans første kone, Barbara Hansdatter, hadde da allerede rømt fra mannen!

I 1623 anklaget superintendent Schaboe sognepresten i Jelsa, Marcus Pedersen, fordi han og hans kone, Sophie Jensdatter, hadde båret sitt første barn til dåp før det var gått ni måneder etter bryllupet. Presten i Jelsa måtte da betale 25 riksdaler til Hospitalet i Stavanger for sin brøde – og 80 riksdaler til kongen i København, Christian IV, som var viden kjent for sine utenomekteskapelige forbindelser.

Det verste for Jelsa-presten og hans Sophie, var likevel at de måtte stille seg opp i koret i Jelsa-kirken og bekjenne sin synd for hele menigheten før de, gjennom Ryfylke-prosten, kunne motta forlatelse for sin store synd. Schaboe så det tydeligvis som en av sine viktige oppgaver å arbeide for å heve det moralske nivået blant sine prester.

Fremdeles hadde overtroen meget godt tak på menneskene i Norge ut over 1600- og 1700-tallet. Det var i Schaboes bispeperiode at hekseprosessene startet i Stavanger stift. En av disse prosessene førte til at Barbro Tronsdatter, kona til Scahaboes forgjenger på bispestolen, Jørgen Eriksson, ble anklaget

for å være heks, men takket være troverdige vitner slapp hun unna bål og barnn.

St. Annas gård

Superintendent Schaboe og hans etterkommere på bispestolen, bodde i St. Annas gård som lå like ved Kommunehuset på dagens Domkirkeplass (nå: Soltreet). På 1600-tallet grenset kirkegårdsmuren rundt Domkirken mot denne eiendommen. Vest for St. Annas gård, mot Torget, lå Trinitatis' grunn (tilegnet Treenigheten) som tilhørte domkapitlet, men som ble festet av Schaboe og trolig brukt som hage av superintendenen og hans familie.

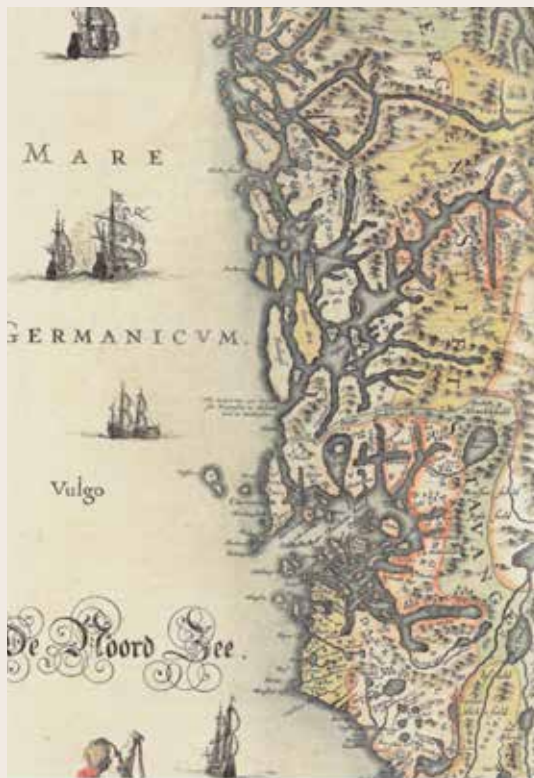
Scavenius (Schabo) hadde en «tjener og fogd» i St. Annas gård som het Gregers Aslaksen (Aslefsen) som i 1611 står oppført som borger i Stavanger. Dette året betalte han skatt av et sagbruk i Ryfylke.

Superintendent Scavenius' familie

Superintendent Lauritz Clausen Schaboe ble som nevnt gift i 1593 med Mette Ditlevsdatter Foss født i Køge i Danmark i 1570. Ekteparet hadde bl.a. sønnen Ditlef (ca. 1593-1665) som var lektor ved byens latinske skole og res. kap. i Domkirken. Ekteparet Schaboes datter Anna ble gift med sokneprest i Klepp, skolemester og siden domprost i Stavanger Gabriel Lauritsen Lind (1595-1633).

Slutten

Superintendent Lauritz Clausen Scavenius døde i Stavanger 1. desember i 1626, og han ble gravlagt i Stavanger domkirke. Det ble lagt en stor steinhelle med inskripsjon over kisten. Da ca. 200 kister, under restaureringen av Domkirken i 1866, ble fjernet fra kjellerhvelvet og lagt i en fellesgrav ved det nordøstre hjørnet av kirkens kor, ble lokket til Scavenius' kiste lagt som bro over Skolebekken ved innløpet fra Breiavatnet. Siden ble denne steinen tatt vare på av Stavanger Museum.

Dette er et utsnitt av 1644-utgaven av et kart som Johannes Janssonius laget over Stavanger bispedømme i 1636 på grunnlag av opptegnelser superintendent Scavenius hadde foretatt under sine bispevisitas.

KILDER

Elgvin, Johannes. En by i kamp. Stavanger 1955
Erichsen, A.E.: Samlinger til Stavangers historie. Første bind. Stavanger 1906
Erichsen, A.E.: Samlinger til Stavangers historie. Andet bind. Stavanger 1906
Erslund, Geir Arne: Stavanger bys historie. Bind I. Stavanger 2012
Erik S. Gundersen etter A.E. Erichsens og Axel Kiellands manuskripter: Stavanger rettsprotokoller 1617-1722 i utdrag. Stavanger 1953
Helle, Knut: Fra Stavanger våg til by. Stavanger 1975
Imsen/Winge: Norsk historisk leksikon. Oslo 1999
Aarebrot/Evjen: Reformasjonen, den store historien. Bergen 2017
digitalnett

Fire helse- og velferdskontorer er blitt til to

Fra 2025 har Stavanger kommune to store helse- og velferdskontor; sør og nord.

Av Vigdis By, Stavanger kommune

7. januar var det offisiell åpning av helse- og velferdskontor nord i Byfjordparken 15 (ved Kalhammeren) og helse- og velferdskontor sør i Lagårdsveien 80. Direktør helse og velferd i Stavanger kommune Stina Løkke klippet snoren begge steder.

Dermed er Hillevåg/Hinna og Hundvåg/Storhaug blitt til helse- og velferdskontor sør, og Madla og Byfjord har blitt til helse og velferdskontor nord. Alle tjenester blir gitt som før, og som bruker trenger du ikke foreta deg noe i sakens anledning.

Styrker evnen til å levere gode tjenester

Fordelen med å slå sammen de opprinnelig fire kontorene til to er mange. Kontorene får styrket evnen til å levere tjenester av god kvalitet innenfor de rammene de har. Når ressursene samles på to større enheter vil brukerne få mer helhetlige og koordinerte tjenester av samme kvalitet og nivå, uavhengig av bosted i kommunen. Tallet på komplekse og sammensatte saker øker

Direktør for helse og velferd Stina klipper snor i Byfjordparken 15.

også. Og det krever nytenkning om hvordan tjenestene leveres.

Ny koordinerende enhet

Kontorene har tre avdelinger hver; en helseavdeling, en velferdsavdeling og en avdeling for koordinerende enhet. Som brukere vil dere merke endringen når dere skal møte opp fysisk. Ellers er den største endringen at koordineringsfunksjonen blir en egen avdeling. At fagmiljøene går fra fire til to kontorer gjør at hvert av kontorene blir sterkere og mer robuste.

Lagårdsveien 80.

Sammen i stolthet og glede

Gratulerer med 900-årsjubileet for kirken i Rogaland! Sammen feirer vi hva kirken har betydd for enkeltmennesker og samfunn gjennom århundrene i vårt fylke. – Jeg håper jubileet skaper stolthet og glede, sier biskop Anne Lise Ådnøy.

Tekst: Stavanger Bispedømmekontor

Jubileumsglede skal som all annen glede deles med flest mulig! I starten av jubileumsåret er jeg fylt av glede og takk, forteller Ådnøy. En festhelg er allerede gjennomført med stil i de to prostiene i Stavanger by. Ingen tvil om at kirkemedlemmer og innbyggere har fått med seg det som skjer. Det har vært overveldende stor oppslutning om de ulike arrangementene.

Nå gleder biskopen seg til å reise rundt i

bispedømmet og feire jubileet sammen med menighetene. Gjennom året skal hvert enkelt prosti arrangere en festhelg med ulike tilbud og møtepunkt som aktualiserer kirken i lokalsamfunnet, og Anne Lise Ådnøy blir med på alt sammen.

– Jeg ser spesielt fram til jubileumsgudstjenestene i disse festhelgene, og håper å treffe mange folk fra hele fylket!

Anne Lise Ådnøy ved Solakrossen

Alle trenger å bli sett og invitert inn

«Sammen» er overskriften for kirkens jubileumsfeiring, og temaet går som en rød tråd gjennom alle prosjektene i jubileet.

– Vi trenger hverandre både som enkeltmennesker og som samfunn, og vi trenger alle å bli møtt som medmennesker. Sammen skal vi bygge fellesskap og identitet, sier prosjektleder for kirkejubileet Inger Vagle.

Som en del av Sammen-satsingen oppfordres menigheter til å invitere til gjestebud, der man inviterer til et enkelt måltid i samarbeid med lokale aktører som fotballklubben, frivillighetssentralen, skolen, kulturskolen eller andre i nærmiljøet.

– Målet er å utvide vårt kjennskap til lokalmiljøet og senke terskelen for å snakke med kjente og ukjente i nabolaget. Alle trenger vi å bli sett og bli invitert inn i fellesskap, og alle kan vi også være med å invitere inn. Kanskje akkurat du har lyst å arrangere gjestebud? utfordrer prosjektlederen.

Jubileumsbåten binder bispedømmet sammen

Helt fra Egersunds 400-årsjubileum i pinsen 2023, har kirkens jubileumsbåt reist mellom menighetene i bispedømmet. Færingen som blir brukt som stafettpinne er utlånt fra Engøyholmen kystkultursenter. Den er rigget med et seil der hvert sokn kan sette sitt merke.

– Takk til alle menigheter som har satt sine segl på seilet! Nå begynner det å bli fullt, og vi kan se det vakre i at vi hører sammen i kirken, sier biskopen.

– Mange gode assosiasjoner kan knyttes til å være i samme båt. Også Åndens vind blir konkretisert og gjort synlig i båt-motivet. Takk til misjonærer, vikinger og vår første biskop, Reinald fra Winchester, som delte ordet om Jesus med vårt område. Aller mest takk til Gud for det levende Ordet som gir glede og håp hver dag, avslutter Anne Lise Ådnøy.

Vil du lese mer om jubileet og den 900 år lange historien? Gå til www.kirken.no/jubileum2025

Jubileumsbåten

En gjemt og nesten glemt historie

Barnevandringene på 1800 tallet

Fra Vigeland i Vest Agder kjører vi nordover Augnedalen til Konsmo. Der finner vi Barnevandrerseenteret. Gjennom utstilling og film blir vi presentert historien om barnevandrerne.

Tekst og Foto: Stein Hugo Kjelby

Gjennom store deler av 1800 tallet var det stor nød i bygdene i Vest Agder. Gårdene var små, jorda var skinn, barneflokket var stor og mange familier levde i fattigdom. For å livberge familiene måtte de spe på inntekten ved å sende ungene sine på arbeid. Noen dro til bygder i nærheten, men de fleste dro ut på lange reiser mot øst til bygder rundt Kristiansand og i kommuner i Aust Agder opp mot Arendal der gårdene var større og arbeidsmarkedet bedre.

Hver vinter reiste agenter rundt på gårdene i Vest Agder for å skaffe gjeter. Hvert år fra ca. 1830 til 1910 dro flokker med barn fra Vest Agder til storgårdene lengre øst for å jobbe som gjeter. På den tiden var det både bjørn og ulv, så gjeting var en viktig oppgave. Barna gikk ofte 15-20 mil og ble borte hele sommeren, noen ganger helt fra april til november. Det lange fraværet kom i konflikt med både skolegang og konfirmant undervisning. Alderen var fra 7 til 15 år. Disse store forsømmelsene førte til at mange elever ikke fikk karakterer eller fullførte skolegangen.

Dalførene i Vest Agder går nord/sør. På stien som førte østover ble det derfor mange bratte og farlige traseer som måtte forseres. Vel fremme ble barna satt til å gjete buskapen, med fjøsstell og annet gårdsarbeid og gjøre nytte for seg på andre måter. Både vandringen og arbeidet var en stor

Statue til minne over barnevandringene.

påkjenning for de små. Men de 40 kronene barna fikk i lønn var så uunnværlig i den harde kampen for tilværelsen, og når et barn var borte var det en munn mindre å mette. På gården måtte de tidlig opp, arbeide hele dagen og de fikk ofte dårlig med mat og losji. For mange ble det rene slavearbeidet. Mange

Det Gamle Posthuset på Konsmo er gjort om til barnevandermuseum.

barn led også, forståelig nok, av hjemlengsel og frykt for hva som kunne skje dem så langt borte fra hjemmet. Men det var også dem som hadde positive opplevelser og kom til folk som behandlet dem godt.

På denne tiden, under barnevandringene ble Konsmo en sentral plass og kirken ble en samlingsplass hver vår. Her møttes barnevandrere fra ulike små gårder i Vest Agder som Konsmo, Hægebostad, Eiken, Kvås og Kvinesdal. Sammen gikk de til fots videre østover.

Mot slutten av 1800 tallet avtok barnevandringene. Da startet utvandringen til Amerika. Den siste barnevandringen fant sted i 1910. Stykker av stiene barnevandrerne brukte er nå restaurerte og er tilpasset turgåere. Kart kan fås på Det Gamle Posthuset. (post@barnevandring.no)

Underveis overnattet mange i fjellhuler slik som denne.

Kilder:

www.barnevandring.no

Barnevandrerseenteret på Konsmo.

NRK TV Sørlandet: Filmen om Barnevandringene på Sørlandet. 25 min.

BYHISTORISK SKILTING

Lystgården Holmeegenes

Tekst: Reidar Frafjord. Foto: Hans Eyvind Næss

”Stavanger Bys Mark” – Egenesløkkene, hadde en utstrekning fra Kalhammaren i nord til Våland og Mosvatnet i sør; fra Tjensvoll i vest til Sandviken, Løkkeveien og Kannik i øst. Dette utgjorde et areal på ca. 2.900 mål. I 1769 ble området delt opp i parseller – løkker – og utleid som festeeiendommer til byens borgere. Slik ble et utmarksområde med stein og lyng etter hvert omdannet til verdifullt jordbruksland.

En av de første som feste en løkke som han kalte Canaan, var Jacob Jansen Kielland (1726 – 1788). Han bygde her et enetasjes våningshus som skulle benyttes som landsted eller lystgård som det gjerne ble kalt. Dette huset ble revet da sønnen, Gabriel Schanche Kielland, i årene 1799 – 1803 fikk oppført en langt mer representativ bolig på stedet.

Samtidig som ovennevnte Jacob Jansen Kielland etablerte sin lystgård, festet hans eldre bror, Gabriel Kirsebom Kielland (1724 – 1780), stykker av fem løkker på sørsiden av nåværende Eiganesveien – den nordre delen av løkkene nr. 9 – 10- 11 – 12 og 13. Det var denne eiendommen som fikk navet ”Holmeegenes”; en betegnelse man ikke har en entydig forklaring på. Den mest plausible redegjørelsen synes å stamme fra dagens eier av våningshuset, tidligere statsarkivar Hans Eyvind Næss: Han peker på tunområdet beliggenhet som en opphøyet holme, nesten alene på høyden opp av byen på den tiden, med utsikt i alle retninger.

Huset ble oppført i 1785 for Birgitte Nyrup Petersen von Fyhren (1737 – 1799), enken etter ovennevnte kjøpmann og reder Gabriel Kirsebom Kielland, onkelen til Gabriel Schanche Kielland som oppførte herregården som han kalte Ledaal. Da Birgitte Petersen døde, ble Holmeegenes overtatt av Ledaals eiere; først Gabriel Schanche K. og siden av hans to sønner, Jens Bull K. (1787 - 1833) og siden Jacob K. (1788 - 1863).

Lystgården ble brukt til selskapelighet og sosiale sammenkomster. Kielland – familien hadde bopel i Øvre Strandgate 2 og oppholdt seg ute på lystgården i sommerhalvåret. Huset ble bygget som en rektangulær toetasjes bygning og innredet etter en ”upstairs – downstairs” modell med kjøkken og kammers i 1. etasje og spisesal, musikkrom og bibliotek i hovedetasjen.. På loftet var det soverom.

Etter Jacob Kiellands død i 1863, var det en av sønnene, Axel Christian Kielland (1827 – 1894), som overtok eiendommen. Han levde som rentenist fast på Holmeegenes og investerte store summer til oppdyrking av løkkene sine.. Han fikk også anlagt en storslagen park som strakte seg fra nåværende Eiganesveien til Mosvannet. Omkring 1865 ble en gammel låve revet og

en ny, teglstenskledd oppført. Den har i dag fått vernestatus.

Axel Christian Kielland hadde sterke kulturelle interesser. Selv ble han far til billedhuggeren Valentin Kielland (1866 – 1944). Han var også onkel til søskenparet, forfatteren Alexander Kielland (1849 – 1906) og billedkunstneren Kitty Kielland (1843 – 1914). De var ofte på besøk i huset til sin farbror som de hadde et svært godt forhold til.

Under den økonomiske krisen som rammet Stavanger på 1880 – tallet, gikk Axel Christian Kielland konkurs. Etter dette ble eiendommen delt. Parken med hovedhuset ble kjøpt av skipsreder Mons Gabriel

Monsen (1836 – 1896) i 1891. Han og hans etterkommere eide lystgården til 1902. I disse årene bodde broren, skipsreder Georg T. Monsen (1866 – 1926) i huset.

I 1902 kjøpte Axels sønn, Karl Grove Kielland (1868 – 1924) eiendommen tilbake og bosatte seg der. Han var utdannet som arkitekt og ingeniør i USA og foretok flere store forandringer. Den amerikanske innflytelsen preger huset i dag med dets altaner og søyler i amerikansk ”cottage – stil.” Det var for øvrig han som la inn sentralvarme og elektrisitet i huset på Eiganes.

I 1925 overtok forretningsmannen Fredrik Schäfer eiendommen. Den ble så utleid til 1981.

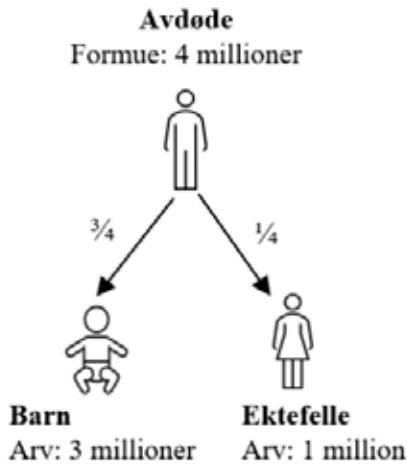
Barn fra forskjellige forhold – hvordan skal arven fordeles?

I dagens samfunn har samlivsbrudd blitt et relativt vanlig fenomen. Kjernefamilien blir for mange modifisert til nye sammensatte familier bestående av «mine, dine og våre» barn. Men hvordan skal arven fordeles mellom nye partnere, stebarn og egne barn fra både tidligere og nåværende forhold?

Av advokat Ine Bekkeheien og advokatfullmektig Abigael Balfour.

Med mange parter og følelser involvert er det lett å trå feil, men arvekonflikter i sammensatte familier kan unngås!

Hva vil min nye partner arve?

Ektefeller mottar 1/4 av arven den avdøde etterlater seg. Samboere mottar også 1/4 av arven dersom de hadde barn sammen. Både ektefeller og samboere er likevel alltid sikret et minstebeløp. Dette minstebeløpet er 4 ganger Folketrygdens grunnbeløp. I skrivende stund er dette minstebeløpet rundt

500.000 kroner (per 1. mai 2024). Beløpet vil justeres opp én gang i året, den 1. mai hvert år.

Dette minstebeløpet har prioritet foran arven til avdødes barn. Dette gjelder både barn som paret hadde sammen, og barn som avdøde hadde fra tidligere forhold. Dersom avdøde sin formue og eiendeler er verdt mindre enn 500.000 kroner, mottar da deres barn ingen arv.

Kjærestepar og samboere uten felles barn arver derimot ingenting etter hverandre. De må opprette et testament dersom de ønsker at deres partner skal motta arv.

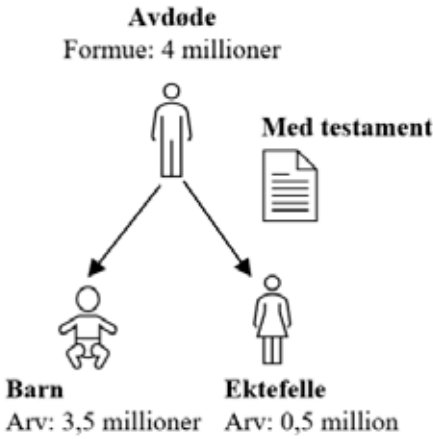
Hva vil mine barn arve?

Ektefeller og samboere arver som nevnt 1/4 av avdødes verdier og eiendeler. De resterende 3/4 av arven skal fordeles likt mellom barna til avdøde. Dette gjelder både barn fra tidligere forhold og barn avdøde har med sin nye partner. Barn er også sikret et minstebeløp, som er 15 ganger Folketrygdens grunnbeløp. I skrivende stund er dette rundt 2 millioner kroner (per 1. mai 2024).

Barn har krav på rundt 2 millioner kroner

i arv fra hver av sine foreldre. Foreldre kan altså ikke gjøre sine barn arveløse. Dette gjelder også for foreldre som ikke har hatt kontakt med barnet på mange år, eller ikke var delaktige i barnets oppvekst. Barn er uansett sikret en del av arven etter sine foreldre.

Et unntak er imidlertid barn som adopteres av andre, for eksempel sin nye stefar eller stemor. Barnet har da krav på arv fra sin stefar eller stemor, og ikke biologisk far eller mor. Et annet unntak dersom mor er gift med en annen person på tidspunktet barnet fødes. Da har barnet krav på arv fra mor sin ektefelle, og ikke barnets biologiske far.

Kan mine barn arve mer enn min nye partner?

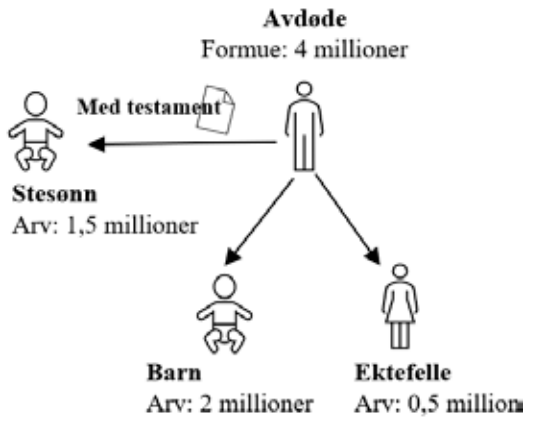
Foreldre ønsker noen ganger at deres barn skal arve mer og at deres nye partner arver mindre. Det kan være tilfellet når far eller mor finner kjærligheten på nytt sent i livet. Den nye partneren har da kanskje en god og ordnet økonomi fra før av, mens barna fra et tidligere ekteskap er unge og uten formue.

Foreldre kan begrense sin nye partners rett til arv i et testament. Arveloven krever da at foreldre informerer sin nye partner om testamentet før sin død. Ektefeller

og samboere med barn har alltid krav på minstebeløpet på rundt 500.000 kroner, men alt utover dette kan foreldre gi til sine barn.

Vil mine stebarn arve etter meg?

Barn har som nevnt alltid krav på arv etter sine foreldre. Stebarn har derimot ikke krav på arv etter sine steforeldre. Arveretten gjelder kun foreldre sine biologiske eller adopterte barn.

Flere steforeldre ønsker likevel å etterlate seg noen verdier og eiendeler til sine stebarn. Det kan være tilfellet når steforeldre kommer inn i livet til stebarn i ung alder. De deltar da i store deler av barnets oppvekst og knytter nære bånd til stebarnet sitt. For steforeldre uten egne barn kan det oppleves som mer naturlig at stebarnet arver alt, i stedet for fjern slekt.

Steforeldre som ønsker at stebarna skal motta arv må opprette et testament. Steforeldre kan da testamentere bort deler av sine verdier og eiendeler. Først må imidlertid minste arven til deres eventuelle biologiske barn og gjenlevende ektefelle deles ut. Partneren til stemor eller stefar skal først ha sin minste arv på rundt 500.000 kroner. Deretter skal stemor eller stefar sine biologiske barn få 2 millioner hver. Dersom det fremdeles er

verdier og eiendeler igjen etter dette, kan det testamenteres bort til stebarn.

Kan din nye partner sitte i uskiftet bo?

Mange som mister sin ektefelle eller samboer, velger å sitte i et «uskiftet bo». Det betyr at fordelingen av arven utsettes, normalt til gjenlevende selv dør. Dersom arven skal fordeles med én gang, må ofte mye av parets eiendeler som hus og bil selges for at verdiene kan deles ut til alle arvingene. Det er da særlig aktuelt å utsette fordelingen av arv for enker og enkemenn i pensjonsalder. De unngår da større endringer og vanskelige valg i den siste perioden av livet sitt.

Må barna dine samtykke til et uskiftet bo?

Barn til ektepar og samboere kan verken protestere eller nekte gjenlevende partner å sitte i et uskiftet bo. Gjenlevende partner har rett til å beholde avdødes formue og eiendeler uten å måtte dele dem med barna sine.

Dette gjelder imidlertid ikke for stebarn og steforeldre. Gjenlevende partner har ikke rett til å beholde alt etter avdøde dersom de hadde barn fra et tidligere forhold. Stebarn kan altså kreve sin del av arven utdelt med én gang.

For mange vil det være lettest å fordele arven etter avdøde med én gang. For andre vil retten til å beholde hele eller deler av avdødes verdier og eiendeler være ønskelig eller nødvendig. Det gjelder særlig når gjenlevende partner ikke har råd til å beholde parets bolig alene. Da må de innhente et samtykke til å sitte i uskiftet bo fra sine stebarn.

Hvordan kan jeg motivere mine barn til å samtykke?

Mange foreldre ønsker likevel å planlegge og forsikre seg om at sin nye partner får

sitte i uskiftet bo etter deres bortgang. Et samtykke fra stebarna kan da innhentes mens de enda lever. Vi anbefaler at dette samtykket innhentes skriftlig, for eksempel i et testament.

Barn velger helt selv om de vil samtykke til at mor eller far sin nye partner får sitte i et uskiftet bo. Deres motivasjon for å samtykke varierer fra familie til familie. Stebarn er likevel ofte mer villige til å samtykke om de får være med å påvirke uskiftet. Stebarn kan derfor sette betingelser til samtykket. Et eksempel er at gjenlevende partner får beholde boligen ut livet sitt, mens resten av arven fordeles straks. Et annet eksempel er et tidsbegrenset samtykke, så gjenlevende partner får litt tid til å omstille seg. Det kan også avtales at stebarna får innsyn i kontoopplysninger eller liknende for å sikre at deres fremtidige arv ikke brukes opp.

Det finnes også andre alternativer for å sikre sin nye partner dersom barna ikke samtykker. Flere par velger å sikre hverandre i et testament. Du må da huske at barn ikke arver etter sine steforeldre. Barn arver derfor ikke verdier og eiendeler som testamenteres bort til ny partner når de også faller fra.

Foreldre som vil sikre ny partner, men også ønsker at verdier og eiendeler havner hos egne barn til slutt, må forsøke å fremforhandle et samtykke. Det viktigste er derfor å snakke sammen i familien i god tid før arven skal fordeles og konflikt oppstår. Med åpne og ærlige samtaler kan man som regel sikre en god forståelse og felles forventninger for både ny partner og barn fra tidligere forhold.

INFORMASJONSSIDER

Innenfor de neste sidene har vi samlet det meste av nyttig informasjon og annonser.

Redaksjonen minner om at alle frivillige lag og organisasjoner, foreninger og menigheter får annonsere gratis i Morte pumpen.

Kommersielle annonsører står selv ansvarlig for tilbudets innhold, pris og kvalitet

Velkommen til Drøsen kafé, kultur og aktivitet

Hos oss kan du få et måltid, en god drøs og hyggelig fellesskap med andre, eller du kan delta i kulturtilbud og aktiviteter. Her kan du spille spill, delta i fysisk aktivitet, lytte til foredrag, gå på konserter, være med på datahjelp, gå på Boksapa - lesegruppe eller delta på skrive- og fortellingskurs.

Ukens meny i kaféen og andre tilbud legges ut på Facebooksidene til Drøsen kafé, kultur og aktivitet og Tasta sykehjem.
Åpningstider: Tirsdag, onsdag og torsdag kl 14.30 - 17.00

Parkinsons sykdom og demens

Fra symptomdiagnostikk til diagnostikk
for symptom

**Gratis inngang
-ta med en venn!**

**Senior Norge Rogaland
inviterer til åpent møte**

Dato: Onsdag 26. mars 2025

Tid: kl. 12.00 - 15.00

Sted: Tante Emmas Hus (ved Breiavannet)

Dørene åpnes kl. 11.30

Audun Osland Vik-Mo fra SESAM - SUS holder et innlegg om parkinson og demens, det blir litt underholdning av Rolf Schreiner og servering av kaffe/te og noe å bite i.

Velkommen!

Er du interessert i studiedeltakelse i SESAM?

Ta kontakt med Audun Osland Vik-Mo

e-post: audun.osaland.vik-mo@sus.no

Link til Senior Norge

Arrangør:

Senior Norge
Rogaland
Dine rettigheter - vår sak!

Hukommelsesvansker?

- Glemsomhet
- Forvirring om tid eller sted
- Vansker med å finne ord
- Vansker med å planlegge eller løse vanlige oppgaver
- Endring i humør og personlighet

I Sør-Rogaland pågår forskningsprosjektet

Blodprøve for tidlig påvisning av Alzheimers sykdom.

Snakk med fastlegen din om å delta i studien.

FOTPLEIE – Kr. 700,-

Husk å stelle godt med undersåttene dine, de bærer deg rundt hele dagen...

Janes Fotpleie Tlf. 95 05 71 76

Org.nr. 81727772

Du får:

- mykgjørende fotbad
- filing av hard hud
- fjerning av gamle neglebånd
- filing/stelling av negler
- massasje
- neglelakk (ikke inkludert, kr. 100,-)

Jeg tar med meg utstyret og kommer hjem til deg!

GATEMAGASINET
ASFALT
KR 100,- HALVPARTEN GÅR TIL SELGER gatemagasinet.no

Er du voksen og utsatt for **vold** eller **overgrep**?

Enten det er deg eller noen du kjenner, kontakt kommunens TryggEst-koordinator på

456 56 457

Bergeland bydelssenter

Jelsagt. 2, 4012 Stavanger. Mobil 948 22 653. E-post: bergeland.bydelssenter@stavanger.kommune.no
Åpent mandag–torsdag kl. 08.30–15.00. **Stikk innom for en kaffekopp og en drøs!**

Lyst til å prøve noe nytt?

Kom og se – ka me har fått te! For (kommende) pensjonister – og andre med ønske om en aktiv hverdag. Mange kjekke kurs og aktiviteter og kanskje du har noen nye idèer?

Aktiviteter 2025

Mandager:

Snekkerverksted kl 08.30 – 14.30

Malegruppe kl 10.00 – 13.00

Trim med frivillig instruktør kl 10.30 – 11.30

Tirsdager:

Snekkerverksted kl 8.30 – 14.30

Spikkegruppe kl 9.00 – 13.00

Rank og Glad kl 9.15 – 10.15

Pust og Strekk kl 10.30 – 11.30

Sosial Bingo kl 12 – 14 annen hver tirsdag (partallsuke)

Porselensmaling kl 15 – 18 annen hver tirsdag (partallsuke)

Onsdager:

Snekkerverksted kl 8.30 – 14.30

KREON malegruppe kl 10.00 – 13.00

Torsdager:

Snekkerverksted kl. 8.30 – 14.30

Rank og Glad kl. 9.15 – 10.15

Håndarbeidsgruppe kl. 10.30 – 13.30

Malegruppe kl 9.00 – 13.00.

Bridge kl 14.00 – 18.00

Fredager:

Snekkerverksted kl 8.30-14.00

Kurs 2025

Rank og glad - tirsdag og torsdag kl. 09.15 – 10.15.

God styrketrening, med elementer fra yoga, pilates og dans.

Bedrer balanse og styrker kjernemuskulaturen.

PUST og STREKK (Oppstart i januar.)

- tirsdag kl. 10.30 – 11.30

PUST TIL ET BEDRE LIV – så enkelt at alle kan lære
Fokus på pusteteknikk, avspenning og lett strekk -
finn ro og trygghet i egen kropp

Begge økter med Ida Robberstad

Klippekort à 15 klipp, kan brukes på begge
treningene kr. 1200,-

Gratis prøvetime. Trening hele året, unntatt ferier.

Andre kurs settes i gang ved stor nok interesse:

F.eks.: Farg ditt eget garn, lefsekurs eller kortlaging.

Kanskje du har ideer til kurs du ønsker å holde
selv eller tanker om andre kurs som kunne vært
interessante? Da hører vi gjerne fra deg!

Porselensmalingsgruppen

Porselensmalingsgruppen på tirsdager fra
kl 15 – 18 ønsker flere deltakere.

Har du malt på porselen før? Da kan du nå
gjøre dette sammen med andre, hyggelige
damer. Du vil bli tatt veldig godt imot. Ta
kontakt for mer informasjon.

Kunstutstillinger:

Kunstutstilling med Øystein Jacobsen – med
åpning 22. november.

Utstillingen vil henge ut året.

KERAMIKKVERKSTEDET – vårt nyeste aktivitetstilbud.

Har du grunnleggende kunnskap om leire og
keramikk, er selvgående og ønsker å jobbe i
fellesskap med andre?

Da er du velkommen til å benytte fasilitetene her.
Du må ta et introkurs, om bruk av verkstedet,
før du får bruke lokalet.

Introkurs annonseres på sosiale media og
koster kr. 200,-

Keramikkverkstedet har åpent fra kl 10 – 14
hver mandag, tirsdag og torsdag.

BERGELAND BAZAR

Vi arrangerer marked, med jevne mellomrom,
på «Toppen av Storhaug». Vi har hatt 4
markeder + julemarked i 2024. Her får du
oppleve et myldrende folkeliv og det er fullt
av fristelser for både øyne og gane. Bondens
Marked kommer med sine varer og det er
stands i «Stuå» med salg av håndverk, samt
kortreiste spiselige varer. Kanskje du har lager
fine ting som du ønsker å selge hos oss? Send
oss en e-post med bilder av produktene dine.

Det er vel verdt å ta en tur og nye bazarer
annonseres når datoer for 2025 er klar!

Det blir hyggelig førjulstemning i hele
desember – så følg med på sosiale medier
for å få med deg juleaktiviteter på Bergeland
Bydelssenter.

Konsert- og kulturkvelder annonseres etter hvert. Følg ellers med på kommunens
nettsider, facebook og i lokalaviser, for informasjon om det som skjer på huset.
Kontakt oss på Bergeland Bydelssenter for informasjon/brosjyre.

Sammen åpner vi opp
for en bedre alderdom

Brukermedvirkning • Forskning • Kunnskapsformidling

SESAM

Regionalt kompetansesenter for
eldremedisin og samhandling

Vil du delta i en studie for å se om Omega-3 har effekt på aldringsprosessen?

Vi søker etter deltakere som kan være med og teste ut AvailOm, et omega-3 produkt. Du vil enten få aktivt virkestoff eller placebo over en 6 måneders periode. I studieperioden må du komme til SUS 3 ganger for å blant annet ta kognitive tester og tester av muskelfunksjonen din. Du vil også bli bedt om å avgi biologisk materiale, som blod og spytt.

For å være med må du være over 55 år og ha en BMI mellom 25 og 30. Du kan ikke ha alvorlige sykdommer og du kan ikke ha tatt tran eller andre omega-3 produkter de siste 6 månedene.

Det vil bli gjort forundersøkelser for å se om studien passer for deg. Ta gjerne kontakt med studiesykepleier på telefon 90799285 eller send en epost til sesamforskning@sus.no for mer informasjon.

SESAM

51 51 56 19 / sesam@sus.no / www.sus.no/sesam
Postadr.: SESAM, postboks 8100, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Jan Johnsens gate 16, 4011 Stavanger

HELSE VEST

 HELSE STAVANGER
Stavanger universitetssjukehus

STAVANGER MANNSKOR

Bli med og syng med oss!

Hos oss i Stavanger mannskor har alle stemmerett – lyse som mørke, nye som erfarne og unge som voksne.

Vi er stadig på jakt etter nye medlemmer og kan friste deg med et godt miljø, sanger fra pub til kirke og trivelige øvinger hver mandag kl. 19.00.

Vårt øvingslokale er i Madla Bydelshus. Kom på neste øvelse – så er du i gang!

**For mer informasjon se
www.stavangermannskor.no**

VELKOMMEN TIL TASTA KIRKE

Førmiddagstreff

i peisestuen kl.11

**FOR ALLE
FRA 60 ÅR**

PROGRAM - VÅREN 2025

- 4.3 Om livet som sykehusprest
Leif Lie-Bjelland
- 1.4 Med hjertet i hånden
Eileen Haga
- 6.5 Tasta sykehjem, en fortelling om diakoni
Turid Eikeland Tjora
- 3.6 Sommertur!
Mer informasjon kommer.

MAT, PRAT, ÅRESALG
FORBEHOLD OM ENDRING

Akkurat nå!

Stavanger kommune

To helse- og velferdskontorer

Stavanger kommune har fra 2025 to helse- og velferdskontorer:

Helse- og velferdskontor nord
Besøksadresse Byfjordparken 15.
Telefon 51 91 49 01
E-post:
helse.velferdskontor.nord@stavanger.kommune.no

Helse- og velferdskontor sør
Besøksadresse Lagårdsveien 80.
Telefon 51 91 49 02
E-post:
helse.velferdskontor.sor@stavanger.kommune.no

Postadresse for begge kontorer:
Postboks 8095 Forus, 4068 Stavanger
Hvis du lurer på hvilket helse- og velferdskontor du tilhører, sjekk kartet på
www.stavanger.kommune.no/hvk

Hei alle pensjonister

Vi vil øke kapasiteten i gruppen og ta med flere. Er du nylig blitt alene som pensjonist eller lignende? Kanskje du har fått litt god tid nå og søker nytt nettverk?

Vi er en gjeng med kjekke damer som treffes med jevne mellomrom. Tilbudene er mange og vi søker dere som har lyst og tid til bli kjent med nye. Ta kontakt på mail sissel.kvale@lyse.net så snakkes vi.

Kreft ... Hva gjør jeg nå?

Vi har tilbud og aktiviteter for kreft-rammede, pårørende og etterlatte.

Å være kreftsyk kan by på mange utfordringer i hverdagen. Kreftforeningen tilbyr praktisk hjelp, rådgivning, kurs og møteplasser rundt omkring i landet. Alle tilbudene er gratis.

Les mer om tilbudene på kreftforeningen.no eller ring 21 49 49 21.

Ingen skal møte kreft alene – snakk med oss i Kreftforeningen.

KREFTFORENINGEN
TIL FOR DEG

**Datahjelp
Bydelsmiddag
for hele familien
Arrangementer
Håndarbeid**

Til alle i alderen 0-120!
Velkommen til åpen kafe på Gausel bydelshus

Tar du en tur rundt den vakre naturen på Gausel, eller vil du bli bedre kjent med folk i nærmiljøet? God hjemmelaget og lettvinnt middag til ungene etter skolen?

På Åpen kafe, treffer du ildsjelene Ingvill, Ann Helen og Bertha som tar dere imot med god stemning hver torsdag mellom kl 14-17 med varm middag.

Kontakt:
Gausel bydelshus:
Epost: Edyta.lenarczyk@stavanger.kommune.no
Mobil: 51508661

Heddeveien 141,
4033 Stavanger

FRIVILLIG

Byggefirma Håland

Vi hjelper med allt av vedlikehold og oppgaver på eiendommen din.

- Tømmerarbeid.
- Elektrikerarbeid.
- Rørleggerarbeid.
- Murerarbeid.
- Hagearbeid.

gratis befaring

Ta kontakt på tlf 40168964 for en uforpliktende prat

Et utvalg av vårens tilbud

Mandager kl 14.00 – 15.00: Yoga - påmelding

Onsdager og torsdager kl 14.00 – 15.00: Sterk og stødig – påmelding

Datahjelp for seniorer

I samarbeid med Seniorene AS og Kakadu tilbyr vi datahjelp 2. hver tirsdag kl 13.30 – 15.00, se egen annonse for vårens datoer og tema

Undervisningen er temabasert, men du kan også få personlig veiledning hver gang. Ta med deg telefon, nettbrett eller pc og kom! Tilbudet er for alle, om du er nybegynner eller har en del datakunnskap, vil du kunne få gode tips til bruk i hverdagen. Mange deltakere gir uttrykk for at det er en kjekk og sosial samling.

Bokspa/lesegruppe

Tirsdag 04.03 kl 13.00 – 14.30 Bokspa/samlesing

Tirsdag 01.04 kl 13.00 – 14.30 Bokspa/samlesing

Vi leser en tekst sammen og du kan bare lene deg tilbake og lytte til en ansatt som leser høyt for deg. Du trenger ingen forkunnskap for å delta i lesegruppen og det er heller ingen forberedelser i forkant. Det er frivillig om du vil delta i samtale om teksten eller bare være tilhører. Shared-reading metoden bidrar til en personlig og sosial leseopplevelse uten å stille noen krav til deg som deltaker.

Konsserter og kulturtilbud

Vi arrangerer jevnlig konsserter og andre kulturtilbud. Arrangementene annonseres på Facebook, Mortepumpen og i Tastavis.

Vil du vite mer om tilbudene våre?
Ta kontakt på telefon 45 73 33 05 eller se Facebook: Drøsen kafé, kultur og aktivitet

Drøsen kafé, kultur og aktivitet finner du i første etasje på Tasta sykehjem, Prestveien 14, 4025 Stavanger

SENIORENE

Vi hjelper deg

...og gjør hverdagen enklere:

- Hagearbeid
- Vedlikehold og maling
- Enklere flis/murarbeide
- Snekkerarbeid
- Montasjearbeid
- Hjelp i hjemmet
- Montering av møbler
- Tjenester til sameie - borettslag
- Hjelp med IT, data/teknisk
- Hjelp til innkjøp og levering
- Leksehjelp grunnskole - VGS
- Ta kontakt, vi fikser mye annet!

For mer informasjon, vennligst
kontakt oss i Stavanger og
omegn på telefon:

970 57 643

Eller e-post:

stavanger@seniorene.no

Besøk oss også på:

www.seniorene.no

Vi søker også spreke Seniorer
som ønsker å jobbe med oss!

Stavanger
demensforening

Bli med på laget for en bedre demensomsorg, støtt forskning på demens
og den lokale demensforeningen!

Er du ikke medlem, men har lyst til å bli det?

Meld deg inn i Nasjonalforeningen for folkehelsen på nettsiden
nasjonalforeningen.no/bli-medlem/, eller send en e-post til
Nasjonalforeningen Stavanger demensforening.
demensforeningenistavanger@gmail.com

Tlf.: 901 82 272, leder Johanne Vik

Følg oss på Facebook:

<https://www.facebook.com/stavangerdemensforening>

Datagruppen på IDUN

Hver torsdag fra 10.00 til 11.30 på IDUN huset.

Trenger hjelp med grunnleggende data?

Da kan kanskje vi på Frivilligsentralen på Hinna
hjelpe deg.

Hva kan vi hjelpe med? Det kan være smart-
telefon, pc, Windows bruk av Mac, bruk av Ipad.

Vi kan ikke garantere at vi har svar på alt, men
vi vil prøve etter beste evne, og er det spørsmål
vi ikke tar på strak arm, kan vi forsøke å finne ut
av det.

Bare ta med pc, Mac, nettbrett eller smart-
telefon. Ta også med noe å skrive med eller på,
som f.eks. notatblokk og kulepenn.

Ofte kan man stå fast og må laste ned program
eller oppdatering. Da er det nyttig å ha noe å
skrive på eller med.

Toralf Sandø, som i flere år har drevet datakurs
på Idun, vil med dette forsøke å hjelpe etter
beste evne.

SESAM WISEAGE

WISEAGE er SESAM sin plattform for brukermedvirkning og
samfunnsengasjement hvor personer over 60 år deler av sin visdom,
får ny kunnskap om og mulighet til å delta i forskning ved SESAM.

Bli med i WISEAGE eller få mer informasjon?

SESAM – Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling

Stavanger Universitetssjukehus, Postboks 8100, 4068 Stavanger

Telefon SESAM +47 51515619 / WISEAGE +47 468 94 609

e-post: wiseage@sus.no.

Følg oss på Facebook: WiseAgebySESAM

SESAM

HELSE VEST

 HELSE STAVANGER
Stavanger universitetssjukehus

Bli med på lokalhistoriedugnad

Her er kontaktdetaljer til historielaga

Eiganes-Våland Historielag

Leiar: Johanne Bernice Skjæveland,
tlf. 404 85 332, jskj@lyse.net ,

Finnøy Historielag

Leiar: Kåre Vargervik, tlf. 412 96 255,
e-post: karev51@hotmail.com

Hillevåg Historielag

Leiar: Sigmund Hatløy, tlf. 475 00 883,
sigmund.hatloy@hotmail.com

Hundvåg og Øyane Historielag

Leiar: Torbjørn Kindingstad, tlf. 922 29 639,
e-post: torbjorn.kindingstad@lyse.net

Jåttå og Hinna Historielag

Leiar: Atle Ellefsen, tlf. 908 93 871,
atle.ellefsen@gjensidige.no

Madla historielag

Leiar: Helge Molaug , 918 35 725,
helgmol@hotmail.com

Rennesøy historielag

Leiar: Anny Hatlen, tlf. 982 86 520,
e-post: annhatle@online.no

Stokka Kultur- og Historielag

Leiar: Kjell M. Søyland, tlf 913 45 460,
e-post: Kjell.m.soyland@lyse.net

Storhaug Historielag

Leiar: Johnny Emanuelsen, tlf. 466 19 155,
e-post: storhaughistorielag@gmail.com

Tasta Historielag

Leiar: Ivar Andersen, tlf. 913 92 462,
e-post: andersen.ivar@lyse.net

LAWN BOWLS PÅ LASSA

Er du mellom 19 og 90 år?

Kom og prøvespill "Lawn Bowls" med Stavanger Bowls Club

Vi har egen bane på Lassa Idrettsanlegg. Hver mandag og fredag kan du få kyndig veiledning mellom klokken 10 og 12, oppmøtet er kl 09.45.

Parkeringen ved Ynglingen. Du får låne utstyr de første gangene du er med.

Du må ha på deg sko med flate såler når du er på banen. Passer både for herrer og damer.

Se stavangerbc.com

TRADISJONELT BOKHÅNDVERK

ERLAND A/S

Sjøhagen 11 • 4016 Stavanger

bok@bokbinderieterland.no

www.bokbinderieterland.no

Reparasjoner • Nyinnbindinger •

PRIVATKUNDER • BEDRIFTER

Ring 51 88 10 04 eller stikk
innom vårt verksted i Hillevåg

Et komplett bokverksted siden 1989

Bli medlem i Byhistorisk forening Stavanger!

Dersom du er interessert i Stavangers historie, er vår forening noe for deg. Som medlem får du innbydelse til åtte–ti foredragskvelder/byvandringar årlig samt to nummer av foreningens magasin *Stavangeren*. Magasinet er på ca. 100 sider og inneholder stort sett bare spesialskevne artikler. Alt dette er inkludert i medlemskontingenten som er kr 450 for enkeltmedlem og kr 600 for familiemedlemskap.

På våre nettsider – www.bychistoriskforening.org – finner du mengder av historisk stoff om Stavanger og også mer informasjon om foreningen og arrangementene. På nettsiden kan du også sende din innmelding. Du kan også sende e-post til pedersen@marstad.net eller ringe/ sende sms til 908 28 467.

Rosenberg Pensjonistforening

Rosenberg Pensjonistforening har sine møter i Rosenberg Idrettshall. Her disponerer vi kontor plass, møtelokale og treningslokale. Fotball, gymnastikk og apparattrening er populært. Vi møtes hver mandag og torsdag fra kl. 07.00–11.00. Treningen starter kl. 08.15. Det er også mulig å møte opp for en kopp kaffe,

og drøs med tidligere kolleger. Første torsdag i måneden, har vi medlemsmøte som begynner kl. 10.00. Her har vi som regel en innleder med populære/viktige emner. Pensjonistforeningen er åpen for pensjonister fra Rosenberg Verft, men tar også imot personer som tidligere har vært ansatt ved verftet, eller som på annen måte har spesiell tilknytning til bedriften. Har du lyst til å være med oss, kan du ta kontakt med oss mandag eller torsdag i Rosenberg Idrettshall mellom kl. 08.30 og 11.00, eller direkte til lederen Karl Børge Larsen, tlf. 452 69115.

Visste du at vi har 10 frivilligsentraler i Stavanger?
Ta kontakt med din nærmeste sentral for å få mer informasjon om frivillig aktivitet i ditt nærmiljø.

Eiganes og Våland frivilligsentral
Elizabeth Parra Ganteaume, 47784171

Hundvåg frivilligsentral
Ann Therese Madland, 99290718

Emmaus frivilligsentral
Gro Skartveit, 98880491

Madla og Kvernevik frivilligsentral
Robert Raustein, 47398900

Finnøy frivilligsentral
Ragnhild Valand, 99398595

Rennesøy frivilligsentral
Kim Tysse Ingebrigtsen, 45658570

Hillevåg frivilligsentral
Nina Tunge- Kvamme, 47482281

Storhaug frivilligsentral
Hege Benedicte Blom Stene 90713992

Hinna frivilligsentral
Sunniva S. Roberts, mobil: 91842657

Tasta frivilligsentral
Eva Maria Gärtner, 46925212

Du er også hjertelig velkommen til å ta kontakt med oss dersom du savner noen aktiviteter i din bydel.
Vi ser frem til å høre fra deg!

Rådgivningskontoret for pensjonister i Stavanger

Vi gir pensjonister bosatt i Stavanger gratis rådgivning innen en rekke områder:

- Arv og testament
- Overskjøting av fast eiendom
- Pensjon og forsikringer
- Skattespørsmål
- Fremtidsfullmakter
- Andre saker du synes det kan være nyttig å snakke med oss om

Våre rådgivere har bred yrkeserfaring og vi har taushetsplikt. Rådgivningskontoret holder hus i underetasjen i Tante Emmas Hus, Kongsgata 42, med inngang fra Breiavatnet. Kontoret drives av Fellesutvalget for pensjonistforeninger, med verdifull støtte fra Stavanger kommune.

For timebestilling ring **51 50 78 90** mellom kl. 10 og 12. Er vi opptatt, legg igjen beskjed på telefonsvarer så ringer vi tilbake så fort vi kan. Eller send e-post til: radgivningskontoret@stavanger.kommune.no

**Fellesutvalget for
pensjonistforeninger
i Stavanger**

Velkommen til Skipper Worse!

På Eiganes, Madla og Tasta har vi sosiale møteplasser med mange kjekke aktivitetsgrupper: Diskusjons- og samtalegrupper, sangkor, quiz, allsang, linedans, snekkerbod, strikkekafe, sjakk og bridge, bokklubb, hageklubb, fiskeklubb, fritidskurs, trening, turgrupper, med mer. Og vi arrangerer også bussturer.

Ta kontakt direkte til våre senter for å høre mer. Vi har felles telefonnr. 51 56 43 30. Du kan også besøke hjemmesiden vår www.skipper-worse.no

BLI MED PÅ VÅRTUR MED SKIPPER WORSE

24. april begynner reisen med en koselig togtur til Egersund og videre med buss til Sokndal. Der skal vi besøke Nesvåg Sjø- og Motormuseum og drikke formiddagskaffe i «Fiskarheimen». De som vil får seg en liten båttur om bord i «Sjødis». Vi fortsetter til Sogndalsstrand der deilig lunsj venter. Etter lunsjen blir det kort kåseri om vikingkongen Odd fra Nesvåg og seilingsmerket Hådyret. Tilbake i Hauge sentrum blir det guidet omvisning i Sokndal kirke – en flott trekirke fra 1803 med altertavle og prekestol fra begynnelsen av 1600-tallet.

For mer informasjon, kontakt et av Skipper Worse-sentrene eller les mer på <https://www.skipper-worse.no/ut-pa-tur>

MIDDAG PÅ DØREN

Vi leverer middag og dessert til hjemmeboende som ønsker eller trenger det. Ingen aldersgrense! Dette er næringsrik og variert kost ut fra en valgfri meny.

Middagen leveres vakumpakket i praktisk emballasje, og vi anbefaler oppvarming i mikrobølgeovn.

For mer informasjon og bestilling, kontakt oss på tlf.nr. 51 56 43 30 (tast 5) eller 411 05 703. Se hjemmesiden vår www.skipper-worse.no for ytterligere opplysninger

4.-9. JUNI, TUR TIL NYDELIGE BORNHOLM

Visste du at Skipper Worse arrangerer bussreiser i både inn- og utland? I 2025 går turen både til Bornholm og til Tyrifjorden med Hadeland Glassverk og Kistefos museet.

Bornholm blir en fantastisk opplevelse! Vi opplever øya fra nord til syd og får en rekke «smaksopplevelser» under oppholdet, bl.a. Gudhjem, borguinen Hammershus, silde- røgeri, Kræmmerhuset med sin forunderlige besøgshave, kritthvite Dueodde strand og mye mer. Vi skal bo på Griffen Spahotell i Rønne i 3 netter, men på turen skal vi også innom København, Ystad og Svaneke havneby.

For mer informasjon, kontakt ditt Skipper Worse-senter eller les mer på <https://www.skipper-worse.no/ut-pa-tur>

Rådgivningskontor for hørselshemmede og deres nettverk

Spørsmål om å leve med nedsatt hørsel. Bruk og stell av høreapparater. Informasjon om tilbud og rettigheter. Hjelp med brev, søknader og skjema o.a. Enkel hørselscreening.

Stavanger kommune har Rådgivningskontor for hørselshemmede over 18 år og deres nettverk. Tjenesten er gratis og gjelder for innbyggere i Stavanger og Randaberg.

Rådgiverne kan treffes på Johannes læringscenter i Haugesundsgata 27 – etter avtale.

Treffpunkter:

Tante Emmas Hus	Kl. 11.00–12.00: Første torsdag i måneden
Skipper Worse Ledaal	Kl. 11.00–12.00: Andre torsdag i måneden
Rennesøy helse-og omsorgssenter	Kl. 09.30–11.30: Tredje torsdag i måneden
Judaberg innbyggertorg	Kl. 12.00–14.00: Tredje torsdag i måneden
Formiddagstreff i Døvekirken	kl. 11.00–13.00: Hver tirsdag (fortrinnsvis for døve og tegnspråkbrukere)

Dersom du ikke har mulighet til å komme til oss, kan vi også avtale hjemmebesøk. Rådgivningskontoret er stengt i skoleferier.

Telefon eller SMS 47 80 35 41 (telefon betjent tirsdager og torsdager)

e-post: horsel@johannesls.no

Postadresse: Pb 8069 Forus, 4068 Stavanger

www.johannes.no

Spesialavdeling Voksne (gult felt på nettside)

Stavanger
kommune

SKIPPER WORSE SPORT

Skipper Worse Sport har vært aktiv i 40 år den 12.02.2025. Vi er en uavhengig forening av voksne, glade kvinner og menn fra 60 år, som liker å trimme. Hver tirsdag og torsdag trimmer vi i Stavanger Idrettshall SAL A. Fra kl. 09.00 – kl. 11.00 kan du spille badminton. Det er både for nybegynnere og hagespillere og vi har trener som kan instruere. Fra kl. 11.00 til 12.00 er det musikk og gymnastikk

Vi har god plass og greie garderober med dusj. Vi er nå 165 medlemmer og betaler kr. 300,00 i årskontigent. Vi har plass til flere og ønsker nye medlemmer hjertelig velkommen.

For opplysninger: Berit Garvik

berit.garvik@wemail.no

Mobil: 951 12 122

Slagforeningen i Rogaland.

Vi er et lokallag underlagt Nasjonalforeningen for folkehelsen med 120 medlemmer som møtes på Skipper Worse første mandagen i måneden kl. 18.30. Sosialt samvær med god musikk eller foredrag. Kaffe og utlodning hører med.

Det blir arrangert bussturer lokalt og årlig tur med reiseleder til Mallorca til handicapvennlig hotell.

Hjertelig velkommen til alle som har lyst å være med.

Er det noen spørsmål er det bare å ta kontakt med Reidun Jones - tlf. 93 41 79 71

Stavanger
kommune

Har du nedsatt syn eller hørsel?

– ta kontakt med fagkonsulentene for syn og hørsel

Vi kan:

- Utrede og kartlegge behov når syns- eller hørselstapet medfører problemer i dagliglivet
- Foreta utprøving og formidling av syns- og hørselshjelpemidler
- Gi deg råd og veiledning vedrørende ditt syn- eller hørselstap

For å benytte tjenesten må du:

- Være over 18 år
- Være bosatt i Stavanger kommune
- Være diagnostisert som svaksynt eller hørselshemmet av spesialist

Tjenesten er gratis.

Ta kontakt:

Syn: Tlf. 51 50 81 07 eller 95 87 72 58(sms)

Hørsel: Tlf. 51 50 76 33 eller 98 82 62 45(sms)

Mail: sansetap@johannesls.no

www.johannes.no

Vi vet at mange eldre sliter alene

Dessverre glemmer mange at livet kan bli bedre igjen

Ring oss hvis du sliter eller kjenner noen du vil hjelpe

TIPS 51 51 59 59

Hverdager 08:00 - 15:00

Kirkens SOS 22 40 00 40

- Vi er der alltid!

Stavanger DPS, AAT, 916 51 005
alle dager 09:00 - 21:00

HELSE STAVANGER
Stavanger universitetssjukehus

VELGÅ
LEVENE
selvmordsforebygging

LHL Stavanger, Sola og Randaberg

LHL
Stavanger, Sola og Randaberg

Vi er en lokalforening med ca. 900 medlemmer og har som motto å gjøre livskvaliteten best mulig for våre medlemmer.

Vi har åpne møter den andre onsdagen i hver måned i LHL SSR kontor, Langflåtveien 29, Mariero kl. 19.00 med underholdning eller interessante temaer, kaffepause med rundstykker og avslutter med utlodning.

Vanntrim i oppvarmet basseng i Tastahallen hver torsdag kl. 19.00–21.00.
Kontaktperson Gry Tennesand tlf. 90 77 93 66.

Turtrim med innlagt kaffi og drøsepause hver onsdag kl. 11.00. Parkering i Tjodolvsgate 48A ved 'Gamle Gamlingen'.
Kontaktperson Bjørn Thorsen tlf. 480 32 210.

Krakketrinn hver tirsdag kl. 13.30 på Tasta Bydelshus. Kontaktperson: Gerd Synøve Håversen, tlf. 91 68 56 74.

Bingo og sosialt samvær i LHLSSR kontor, Langflåtveien 29, Mariero siste mandagen i hver måned kl. 18.00–20.00.

Lørdagstreff i Langflåtveien 29, Mariero. Første lørdag i hver måned kl. 11.00–13.00.

Strikking og sosialt samvær i Langflåtveien 29, Mariero. Første mandag i hver måned fra kl. 17.30.

Vi arrangerer også årlig 4 kjeke turer.

Vårt kontor er i Langflåtveien 29, Mariero og har åpent hver tirsdag mellom kl. 17.00 og 19.00. Tlf. 51 53 40 51.

Blir du medlem får du tilsendt vårt blad. Her formidler vi fortløpende alle nødvendige opplysninger.

Formiddagstreff i Stokka kirke

Formiddagstreffene i Stokka menighet begynner alltid onsdager klokka 1100.

Vår 2025

12. mars

Asbjørn Skretting Våland: Legenden om St. Svithun.

9. april

Torbjørn Hestnes: Påske

14. mai

Arnhild Aano Høyen: På tur til Tanzania

Det er menneskelig å ha det vanskelig.

Men alkohol løser ingen problemer. Snakk heller med noen du er glad i, eller ta en prat med fastlegen din. Alkovett er å ikke fylle på med mer når det er litt for mye.

Les mer på avogtil.no

Har du litt tid til overs og kan tenke deg å besøke ensomme eldre?

Er du pensjonist og har noen timer ledig på dagtid? Du kan besøke en person som opplever ensomhet og bidra med ditt selskap. Du kan dele dine interesser og erfaringer med andre. Kanskje har dere noe felles å snakke om? Som besøksvenn kan du bidra med en hyggelig stund for en som er mye alene. Er du interessert?

Vi trenger frivillige til å besøke personer som enten bor hjemme eller på sykehjem, for samtaler, et måltid, lesestund, turgåing eller andre sosiale aktiviteter. De frivillige som ønsker å besøke en hjemmeboende, vil alltid få en fast person å besøke. De frivillige på sykehjem kan velge om de vil besøke en fast person eller delta i noen av sykehjemmets aktiviteter. Alle frivillige får opplæring, oppfølging og veiledning.

Ønsker du å bli besøksvenn blir vi glade om du tar kontakt på stavanger@redcross.no eller ring koordinator Birgitte Nordnes på 907 86 958 eller 51 52 38 50. Du kan også registrere seg på www.mittrodekors.no.

TANTE EMMAS HUS – FOR SENIORER

Kongsgata 43, tlf. 51 50 79 62/51 50 72 71

Kafe Breiavatnet er åpen

Mandag til fredag: kl. 11.00 – 15.00

Vår flotte kafe med byens fineste utsikt over Breiavatnet. Dette er en sosial møteplass med varierte aktiviteter som en kan delta på: Allsang, konserter, kunstutstillinger og strikkekafeer.

Meny:

Smørbrød, focaccia, salat, kaker, kaffe, cappuccino og sjokolade. Vi har også glutenfritt tilbud! Frokostservering hver første tirsdag i måneden kl. 10.30.

Vennetreff på Kafe Breiavatnet

Kom gjerne innom på besøk på Kafe Breiavatnet. Flere vennegrupper, kolleger, skolevenninner/ kamerater eller de som har bodd i samme gate treffes i kafeen. Ta kontakt for nærmere avtale.

Rådgivningskontoret for pensjonister:

Åpningstider: Mandag – fredag: kl. 10.00–12.00
Tlf. 51507890, epost:
radgivningskontoret@stavanger.kommune.no
Rådgivningskontoret driver gratis rådgivning

for pensjonister og hjelper til med utfylling av skjemaer, søknader, testamenter, osv.

Rådgivningskontoret for hørselshemmede:

Åpningstider: første torsdag i måneden kl. 11.00 – 12.00. De gir råd og veiledning om tilbud og rettigheter for personer med nedsatt hørsel.

(Rådgivningskontorene følger skolens ferie)

SR-bank pensjonister som treffes på Kafe Breiavatnet hver andre torsdag.

Aktiviteter i Tante Emmas Hus!

Trenger du hjelp med data?

Seniornett Tante Emma

Hjelp med mac, pc, smart-telefon, ipad eller andre nettbrett

Trenger du hjelp til å komme i gang med bruk av pc, nettbrett eller smart-telefon?

Frivillige veiledere i Seniornett Tante Emma kan hjelpe deg med å komme i gang.

Du trenger ikke ha forkunnskaper om data, men vi ønsker også deg velkommen som ønsker å lære litt mer. Du kan få en til en opplæring eller delta i undervisning i mindre grupper. Ingen spørsmål er dumme. Kom innom for en prat, eller ta en telefon til Seniornett Tante Emma tlf. 48502560 eller epost: til Seniornett TanteEmma stavanger@seniornett.no for å få nærmere opplysninger.

Slektsgranskningsgruppe

Ønsker du å vite mer om slekten din? Hver mandag kan du få hjelp til å få lære mer om hvordan du skal gå frem for å finne ut mer om slekten. Vet du hvem din oldemor var, hva het hun og når ble hun født? Hva het din tippoldefar? Hvor bodde han og hva var hans yrke? Dette kan du finne ut dersom du begynner med slektsgranskning. Vi leter i gamle kirkebøker på internett. Vi bruker Gards – og Ættesoger og ikke minst så hjelper vi hverandre med å finne informasjon. Våre kurs er hver mandag kl. 11.00 – kl. 13.00 i Tante Emmas Hus. Husk å melde deg på.

Er du medlem i Seniornett Tante Emma kan du delta på datahjelp og Slektsgranskning.

Strikkekafe:

Siste mandag i mnd. kl. 13.00 – 15.00 Ta med deg strikkesettet og kom.

Strikkekafe – Stavanger Strikk & Drikk

Stavanger Strikk & Drikk har strikkekafe i Tante Emmas Hus andre fredag i mnd. kl. 11.00 – 15.00.

Kunstutstilling

Kunstutstilling av Solveig Landa varer til og med 31. mars.
Kulturkveld med Solveig Landa 5. mars kl. 18.00
Solveig Landa forteller om kunstutstillingen og om sin kunst. Samtale mellom kunstner og publikum.

Allsang 1.fredag i mnd. Også i 2025

Det blir allsang 1.fredag i mnd. Kl. 12.00. Vi har

fått sangbøker i gave fra Pensjonistforbundet Stavanger Lokallag og prosjektet er støttet av Folkehelsemidler i Stavanger kommune. Allsangen blir ledet av forskjellige forsangere hver gang.
Fredag 7.mars: Ståle Strømsvold
Fredag 4.april: Anne Kristin Larsen og Merete Camilla Bye
Se våre nettsider for program eller kom innom Tante Emmas Hus for å hente.

17.-mai lunsj for seniorer

Tante Emmas Hus arrangerer 17-mai lunsj seniorer. Terje Rønnevik leder dagen og det blir taler, sang og musikk. Billetter bestilles i Tante Emmas Hus.

Sjakk

Kan du spille sjakk? Tante Emmas Hus har mottatt flere sjakkbrett fra Sjakk & Samfunn. Har du lyst til å spille sjakk eller lære andre å spille sjakk så er det fint om du tar kontakt.

Frivillig til Kafe eller Dataklubb

Lyst til å bli med som frivillig? Flere frivillige seniorer er med og driver aktiviteter i Tante Emmas Hus enten på kafeen eller som data-veiledere. Du er en ressurs for andre seniorer og du er med i et hyggelig fellesskap! Ta kontakt med Brit hvis du ønsker å være med! Tante Emmas Hus - for seniorer
Kongsgt. 43, tlf. 51507962

Unni Rostøl, Kirsten M. Foss og Inger Paulsen frivillig på kafeen

Kjell Carlsen og Åge Skogen frivillig

Selskapslokale med byens fineste utsikt over Breiavatnet!

Selskapslokale til leie i anledning fødselsdager, barnedåp, konfirmasjon og selskap.

Lokalet kan også leies til møter for lag og foreninger. Lokalet har piano, musikkanlegg, prosjektor, teleslynge og internett. Kom gjerne innom for å se lokalet.

Ta kontakt m/daglig leder Brit Bjørkli tlf. 51 50 72 14/ 51 50 72 71
eller tanteEmmas.hus@stavanger.kommune.no for nærmere opplysninger.

Se vår hjemmeside: www.stavanger.kommune.no

Alle er velkommen til Tante Emmas Hus – for seniorer

Savner du Bergen? Andre bergensere? Humoren? Skillingsbollene?

Bergensklubben «De 7 fjell» i Rogaland er identitetsstyrkende for alle bergensere i eksil, og vi ønsker nye medlemmer velkommen!

Klubben har over 60 humørfylte medlemmer, de fleste i alderen 40+, og har eksistert i nesten 25 år. Vi treffes 4 ganger i året på kveldstid på Ågesentunet ved Kilden, og runder årlig av med en felles lutefisk/torskemiddag i november/desember.

På programmet har vi hatt flere ordførere, forfattere, skuespillere, artister, historikere mm. De er enten kjente bergensere eller har belyst ulike tema knyttet til Bergen og bergensere i nåtid og i fortid.

Ta gjerne kontakt på bergensklubben@gmail.com for mer informasjon og påmelding, eller søk oss opp på Facebook: «Bergensklubben «De 7 Fjell» i Rogaland».

Senior - Ynglingen

- et åpent og uforpliktende møtested for voksne menn -

Ytre Eiganesvei 21, 4022 Stavanger

Velkommen

til møtene våre i Ynglingen våren 2025

Kl. 1100 –1150: Fleksitid med drøs og dråpe

Kl. 1150 - 1300: Kjernetid med program

Mars

torsdag 6.

Arild Inge Olsson, journalist:

«Hva skjer med USA og verden etter at ny president er tatt i ed?»

torsdag 20.

Erik Kvindesland, Midt-Østen-historiker:

«Iran og Israel: Gamle venner, nye fiender»

April

torsdag 10.

Hallgeir Langeland, tidl. Stortingsrepresentant:

«10 år bak «murene». Fra tiden på Stortinget»

torsdag 24.

Leif Tore Lindø, journalist:

«Før Stortingsvalget 2025. Har vi tillit til politikerne?»

Mai:

torsdag 8.

Helge Bjørnstad, tidl. sorenskriver:

«Tilbakeblikk på Nokasranet»

torsdag 22.

Jostein Soland, styreleder Norsk Bane AS:

«Fremtidens lyntog i Norge»

Sunde Bedehus

SUNDEVEIEN 29

Tirsdag. 25. mars kl. 10.30:

Formiddagstreff.

Margunn og Joleiv Salte synger og vitner.

Tirsdag. 22. april kl. 10.30:

Formiddagstreff.

Eivind Hauglid deltar «Thailand – Smilets land»

Fredag. 9. mai kl. 19.00:

Fredagskveld på bedehuset.

«Markering av fredsdagene 1945.»

Per Tjøstheim deltar.

Sang av Fredliners. Bevertning, Åretrekning.

Tirsdag. 20. mai kl. 10.30:

Formiddagstreff.

Besøk av Frelsesarmeen.

Tirsdag. 17. juni: Fellestrur. Påmelding.

Du er velkommen til hyggestunder i trivelig miljø!

VELKOMMEN TIL MOSTUN NATURSENTER

FOTO: ESPEN MILLS

Mostun natursenter drives av Naturvernforbundet i Rogaland og ligger sentralt mellom Tjensvollkrysset og Mosvatnet. Her arrangeres det foredrag og arrangement med natur som tema. I vår våtmarksutstilling kan du lære mer om våtmarkene på Jæren. Det er gratis inngang til utstillingen.

Kaféen er åpen søndager 11.00 - 15.30 og er et perfekt stopp for en kaffe og vaffel etter turen rundt Mosvatnet.

Lokalet kan også leies til arrangement, merkedager og minnestunder. Kontakt oss på post@mostun.no

Naturvernforbundet
Rogaland

Frivillig i Tante Emmas Hus

Har du litt tid til overs? Kan du tenke deg å være med som frivillig? Flere frivillige seniorer er med og driver aktiviteter i Tante Emmas Hus enten på kafeen eller som dataveiledere. Du er en ressurs for andre seniorer og du er med i et hyggelig fellesskap!

Ta kontakt med Brit Bjørkli hvis du ønsker å høre litt mer. Tante Emmas Hus -for seniorer, Kongsgt. 43, tlf. 51507962 eller epost: tanteEmmas.hus@stavanger.kommune.no se også vår nettside - www.stavanger.kommune.no

Ingen skal måtte dø alene

En person som ligger på det siste, er på sitt mest sårbar. En hånd å holde i, et lyttende øre og litt oppmerksomhet kan utgjøre stor forskjell for et menneske i den aller siste fasen av livet. I Røde Kors mener vi at ingen skal måtte dø alene, og at ingen skal måtte kjenne på ensomhet i de aller siste dagene av livet. Gjennom Røde Kors Våketjeneste tilbyr vi medmenneskelig nærvær til dødene og deres pårørende. Som frivillig i Våketjenesten blir din oppgave å våke over en person i livet siste fase. Du skal ikke påta deg helsefaglige oppgaver, men være en trygg voksenperson som er stilstedet. Som våker vil du få forespørsler om konkrete vakter når behovet meldes inn.

Ønsker du å bli Våker blir vi glade om du tar kontakt på anniken.bruealand@redcross.no eller ring koordinator Anniken Bruealand på 92 27 10 49 eller 51 52 38 50. Du kan også registrere seg på www.mittrodekors.no.

Har du tid og lyst til å gjøre en forskjell?

Hos KIA Rogaland skaper vi møteplasser for kvinner med flerkulturell bakgrunn, der de kan lære norsk, bli bedre kjent med samfunnet og bygge vennskap. Nå trenger vi flere frivillige!

Du kan bli med på sy- og strikkegruppe, språkkafé, leksehjelp, turgrupper og jobbsøkerveiledning.

Her får du muligheten til å gi av din tid, dele erfaringer og bli kjent med fantastiske mennesker fra hele verden. Sammen skaper vi fellesskap!

Ta kontakt med oss på tlf:
458 70 329 eller
marianne.fjermestad@kianorge.no

Meld deg frivillig til å delta i norskopplæringen vår,

enten som lærer eller bare for å prate i språkkaféen

Som frivillig kan du møte mennesker fra ulike kulturer og hjelpe dem med å finne sin plass i det norske samfunnet.

Mange arbeidsinnvandrere og flyktninger har behov for å lære om lokalsamfunnet, kulturen og språket.

Dersom du kan tenke deg å bidra kan du ta kontakt med oss på:

☎ tlf. 459 19 714 ✉ stavanger@caritas.no

🏠 **St. Olavs Gate 25, 4005 Stavanger**

Caritas er en internasjonal hjelpeorganisasjon.

Med deg på laget kan vi gjøre en viktig innsats for integrering

Hinna Sanitetsforening

Leder Mia Hetland – tlf. 924 18 235
Utleie av Idun – tlf. 911 41 719

Velkommen til:

Foreningsmøte første tirsdag i hver måned kl. 19.00.
Seniordans hver onsdag kl. 14–15.30.
Torsdagskafé hver torsdag kl. 11–12.
Dataklubb hver torsdag kl. 10.00.

Kvernevik Sanitetsforening

Formiddagstreff for pensjonister hver onsdag fra kl. 09.30 til 13.00 i Sunde og Kvernevik bydelshus.

Salg av smørbrød og vafler. Bingo. Velkommen!

For spørsmål ring:

Olaug Svendsen 98 88 61 91
Torhild Warland 99 03 04 93

Formiddagstreffet i Madlamark menighet

Våren 2025 Kl. 11.00 i menighetssalen.

5. mars	Erik Chr. Martens: «Jøsenfjord Rutelag, om båtene, rutene, stoppestedene og posten». Utlodning.
19. mars	Helge Bjørnstad: «Nokas saken i eit 20 års perspektiv. Kunne dei ha lykkast?? En av våre egne forteller.
9. april	Fastegudstjeneste. Etter gudstjenesten fortsetter programmet i menighetsalen. Liv Bodil Kallelid forteller om våre første lesebøker og skolesang.
23. april	Ingun Pallesen Wettrhus: Foredrag: Tema: Historie fra 2. verdenskrig. Bokpresen-tasjon av Eugenie Prøis Lunde. Sang/allsang v/Eugenie Prøis Lunde og Odd Jan Hagen.
7. mai	Ann Irene Sem-Henriksen: Restauration: En ny tolkning av norsk Utvandring. 200 års jubileum. Crossing200
21. mai	Tur til Kvitsøy: Rundtur på øya, middag, besøk i kirken m.m. Bindende påmelding.

HINNASENTERET

Kurs- og aktivitetssenter

PROGRAM Våren 2025

Våre tilbud er for seniorer og trygdede. Flere av aktivitetene støttes av K-stud. Går du med et ønske om å starte kurs eller en frivillighetsaktivitet, ta kontakt.

Servering

Under alle våre aktiviteter tilbys lunsjpakke; to halvpåsmurte rundstykker, kaffe og vaffel for kr 50,- per. pers. Det er mulig å bestille/kjøre kaker fra vårt kjøkken

Åpent hverdager 08-14.00

Telefon: 51905790

Gamleveien 30B, 4018 Stavanger
E-post: hinn@hesbynett.com

Du finner mer om oss på:

www.hinnasenteret.com

VI-TO Frisør & fotterapeuten.

Farah H. Razavi, mobil:

41649566

Farah tar også imot bestilling på hjemmebesøk

MANDAG:

Håndarbeidsgruppe kl. 10.30

Veving, strikking mm. Treff annenhver uke. Oppstart 06. januar.

Kunst- og kulturgruppe kl. 10.30

Kunst- og kultur forelesninger ved gjester og egne krefter. Kontingent kr. 250,- Oppstart 27. januar.

Fransk konversasjon kl. 11.00

– Viderekomne. Vi kommer sammen og samtaler på fransk. Ingen lærer. Oppstart 06. januar. Semesterkontingent kr 150,-.

TIRSDAG:

Bridge – viderekomne kl. 10.00

Vi samles i stuen for hygge og spill. Kontingent kr 200,- Oppstart 07. januar.

Turgruppe kl. 11.00

Ca. 1 times tur i nærområdet. Oppstart 07. januar. Mulig med lunsj etterpå

Spansk dagligtale kl. 10.00

Videreføring av grunnkurs, bør kunne litt fra før. Oppstart 14. januar. 10 ganger ved min. 6 stk. påmeldte. Påmeldingsfrist 06. januar. Kursavgift kr 850,-. Lærer: Odrun Eiken Cruz.

NB! Nyhetsgruppe kl. 10.00

Ca. 1t Oppstart 07. januar
Vi kommer sammen til et uformelt treff der vi samtaler om aktuelle nyheter.

ONSDAG:

Andakt i kirkerommet kl. 10.15

– Etsamarbeid med Hinna Menighet. Oppstart 08. januar.

Hinnasenterets seniorklubb kl. 10.40

Vi møtes i stuen til underholdning, åresalg, drøs, og fellesskap. Medlemskontingent kr 250,-. Nye medlemmer alltid velkomne! Oppstart 08. januar.

Spansk for nybegynnere kl. 10.00

Oppstart 15. januar. Påmelding 06. jan. Kurs for nybegynnere v/min. 6 stk. 10 ganger. Kursavg. kr. 850,- Lærer: Odrun Eiken Cruz

Bridgekurs for nybegynnere kl. 10.00

Oppstart 05. februar v/min. 8stk. 6 samvær, kursavg. kr 700,-. Lærer Thom Hinna. Påmeldingsfrist 31. januar.

Sterk og stødig kl. 13.00-14.00

Treningsgruppe for seniorer. – Et samarbeid med fysioterapijenesten og frivillige aktører. Påmelding. Merk: programmet følger skoleruta.

TORSDAG:

Yoga kl. 09.30

10 ganger med instruksjon av Ellen Thomseth. Kursavgift kr 1100,-. Oppstart 16. januar. Matter for utlån. Ta med et godt teppe. – Mulig å kjøpe lunsj etterpå. Påmeldingsfrist 06. januar.

Bridgekurs kl. 10.00

For deg som vil friske opp gamle kunnskaper med lærer Paul A. Hinna. Oppstart 09. januar. Kursavgift kr 650,- + 100,- i materiale. Meld deg sammen med en makker. Påmeldingsfrist 06. januar.

FREDAG:

Snekkerboden kl. 10.00

Treskjæring og annet trearbeid. Semesterkontingent kr 200,-. Oppstart 10. januar.

Malegruppe kl. 10.00

Alle teknikker. Vi inspirerer hverandre. Semesterkontingent kr 200,-. Oppstart 10. januar.

Åpen kafe kl. 11-13.00

Ta deg en tur innom for lunsj, kaffe, drøs og fellesskap. Oppstart 10. januar.

VIL DU BLI FRIVILLIG I KREFTFORENINGEN ?

Vi ser etter deg som vil bruke noe av din tid til støtte for kreftpasienter og pårørende. Kreftforeningens frivillige er uunnværlige i driften av våre tilbud.

Vi trenger flere frivillige både på dagtid og kveld. Ta kontakt med oss for en uforpliktende prat, så finner vi i fellesskap den aktiviteten som passer for deg. Vi tilbyr god opplæring og veiledning og et trivelig fellesskap.

Kreftforeningens distriktskontor Stavanger
Kontakt anne.sofie.gronn@kreftforeningen.no eller
per telefon 97779029

Våre tilbud

- Hverdagshjelpen – Enkel hjelp når kreftene ikke trekker til.
- Kjøretjenesten – En trygg og trivelig kjøretur til lege og sykehus.
- Treffpunkt – For barn og unge som er pårørende
- Vardesenteret – Kurs, temamøter og veiledning eller bare en god samtale.

KREFTFORENINGEN

Onsdagstreff i Hundvåg kirke

For voksne som er hjemme på dagtid.
Tid: Andre onsdag i mnd.
Klokken: 11.00-13.00

Mat og prat • dagens ord • dagens gjest • utlodning.
Kom gjerne alene, eller inviter med deg noen.

12. mars

Vi får besøk fra skoleskipet Gann

9. april

Børge Hognestad fra
«Ønsketransporten».

14.mai

Ester og Odd Offerdal.
«Livet i Sjømannsmisjonen».

11.juni

Program kommer

Hold av datoen for SESAM-dagene!

Norges største konferanse om eldremedisin og samhandling, med arrangementer for helsepersonell, forskere, politikere og samfunnsengasjerte personer.

Tid: 19.-22. mai 2025

Sted: Clarion Hotel Energy, Stavanger

PROGRAM:

Mandag 19. mai: Internasjonal forskningsdag

Tirsdag 20. mai: Fag-konferansen dag 1
Åpen publikumskveld

Onsdag 21. mai: Fag-konferansen dag 2

Torsdag 22. mai: WiseAge-dag

For program og mer informasjon:

www.sesamdagene.no

SESAM - Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling holder til på Stavanger universitetssjukehus.

WiseAge er SESAMs forum for brukermedvirkning og samfunnsengasjement.

Noen trenger deg...

KIRKENS SOS
ROGALAND

Vil du være den som lytter?

www.kirkens-sos.no/frivillig

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat: 971 70 995

Pensjonistuniversitetet Stavanger

Pensjonistuniversitetet Stavanger er en frivillig organisasjon for personer over 60 år. Vi arrangerer hver måned foredrag over aktuelle temaer.

Foredrag for våren 2025:

Når ikke annet er oppgitt, vil forelesningene foregå på onsdager i Stavanger kulturhus, Sølvberget kl. 11.00.

- 19. mars «Til Ungdommen – Musisk mobilisering etter 22. juli». Ved Jon-Roar Bjørkvold, professor i musikkvitenskap.
- 23. april «Naturens spiskammer – å sanke ville vekster året rundt». Ved Kristine Enger. Nyttevekstkyndig og fagdirektør hos Statsforvalteren i Rogaland.
- 21. mai «Demens og hjerne-aldring: Forebygging og behandling». Ved Dag Årsland, Professor og psykiater ved UiS
- 11. juni Sommertur, Kirkesafari middelalderkirkene i Stavanger

Følg med i annonsene i Stavanger Aftenblad, mandag før forelesningene. Det kan bli skifte av foreleser, sted og tid dersom noe uforutsett skulle skje. Informasjon om foredragene finnes også på Sølvberget sine hjemmesider samt www.pustavanger.net

I samarbeid med Seniorene AS og Kakadu tilbyr vi datahjelp og nytt i vår er at vi får besøk av samarbeidspartnere både fra det private næringsliv og offentlig sektor. Vi tilbyr datahjelp 2. hver tirsdag kl 13.30 -15.00. Foreløpig program:

- 28. januar Besøk fra Kolumbus
- 11. februar Besøk fra Bank id
- 25. februar Velferdsteknologi v/ teknologiambassadører fra Pensjonistforbundet
- 11. mars Stavanger kommune – om datahjelp og Min side
- 25. mars Mail/chat
- 08. april «Say cheese» - om bildelagring
- 22. april Sosiale medier
- 06. mai Program kommer
- 20. mai Program kommer

I tillegg til temabasert undervisning kan du også få personlig veiledning hver gang. Ta med deg telefon, nettbrett eller pc og kom! Tilbudet er for alle, om du er nybegynner eller har en del datakunnskap, vil du kunne få gode tips til bruk i hverdagen.

Vil du vite mer om datahjelp?

Ta kontakt på telefon 45 73 33 05 eller se Facebook: Drøsen kafé, kultur og aktivitet

Drøsen kafé, kultur og aktivitet finner du i 1. etg. på Tasta sykehjem, Prestveien 14, 4025 Stavanger

Returadresse:
«Mortepumpen»
Innbyggerservice
Olav Kyrresgt. 23,
Postboks 8001
4068 STAVANGER

Gratis datahjelp

Datahjelp er én-til-én hjelp og veiledning i det du lurert på i den digitale hverdagen. Du kan for eksempel få hjelp til epost, bilder, oppdateringer eller apper.

Ta med egen mobil, nettbrett eller datamaskin.
Velkommen!

Tilbud hver uke:

Sølvberget bibliotek, 3. etg.

Mandager kl. 12.00 – 14.00
Tirsdager kl. 17.00 – 19.00

Madla bibliotek

Tirsdager kl. 12.00 – 14.00
Onsdager kl. 17.00 – 19.00

Rennesøy bibliotek

Mandager kl. 11.00 – 13.00

Finnøy bibliotek

Fredager kl. 10.00 – 12.00

Ingen påmelding er nødvendig, kom innom i åpningstidene.
Du kan også forhåndsbestille tid på tlf. 51 50 70 90
eller via nettsidene:

stavanger.kommune.no/datahjelp

Stavanger kommune